Rowerem przez Gminę Kamienna Góra

ZIEMIA KAMIENNOGÓRSKA
Z NATURY SERCU BLISKA

www.gminakamiennagora.pl

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

EUROREGION neisse–nisa–nysa

Projekt pt.: „Poprawa dostępności i rozpoznawalności atrakcji turystycznych gminy Kamienna Góra" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program INTERREG V-A Republika Czeska - Polska na lata 2014-2020) oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa.

ISBN 978-83-62893-24-9 (komplet przewodnik i mapa)

Rowerem przez Gminę Kamienna Góra

KAMIENNA GÓRA COMMUNE BY BIKE

Gmina Kamienna Góra *położona jest w południowej części województwa dolnośląskiego, w odległości ok. 100 km od stolicy regionu - Wrocławia, w pobliżu granicy z Republiką Czeską. Atutem okolicy jest bogactwo świadectw historii i kultury, urokliwe krajobrazy oraz rozwinięta baza turystyczno-rekreacyjna. Nasi goście znajdą tu nocleg i posiłek w dobrze funkcjonującej sieci gospodarstw agroturystycznych, a swój wolny czas będą mogli spędzić w nadzwyczaj interesujący sposób.*

Największą atrakcją gminy jest ***pocysterski zespół klasztorny w Krzeszowie****, będący świadectwem wielowiekowej działalności zakonu cystersów, gospodarujących na tym terenie od końca XIII w.* ***„Europejska Perła Baroku”****, jak często nazywa się ten monument, jest zabytkiem najwyższej klasy, odwiedzanym corocznie przez ponad 120 tys. turystów i pielgrzymów. Urzeka ich skalą i rozmachem architektury oraz pięknem zgromadzonych tu licznie dzieł sztuki.*

Gmina stanowi znakomitą bazę dla osób zainteresowanych rekreacją i aktywnością fizyczną. W miejscowości Czarnów funkcjonuje ***stacja narciarska „CZARNÓW-SKI”*** *z możliwością jazdy nocnej. Na znacznej części gminy rozpościera się* ***Rudawski Park Krajobrazowy*** *z bogactwem szlaków pieszych, rowerowych oraz ścieżek dydaktycznych, którymi dotrzemy m.in. do malowniczych „Kolorowych Jeziorek” w sąsiedniej gminie Marciszów.*

W miejscowości Kochanów stoi ***najstarszy w Europie, średniowieczny kamienny stół sądowy****, przy którym zapadały orzeczenia ówczesnych sądów.* ***Rezerwat Przyrodniczy „Głazy Krasnoludków” w Gorzeszowie*** *z fantazyjnie ukształtowanymi formacjami skalnymi jest, wg dawnych legend, domem krasnoludków. Warto wspomnieć o barwnym* ***„Zlocie Krasnali”****, organizowanym tu corocznie w lipcu, jako impreza dla najmłodszych i ich rodziców.*

Ofertę kulturalną gminy poszerzają czerwcowy, muzyczny ***KRZE-SHOW-TIME*** *i kameralne* ***Kino za Rogiem w Krzeszowie****, oferujące bardzo ambitny repertuar filmowy. W pobliskiej Kamiennej Górze warto zwiedzić podziemną* ***trasę turystyczną „Arado”*** *i* ***Muzeum Tkactwa****.*

Turystyka rowerowa robi oszałamiającą karierę. Prawie w każdym domu jest co najmniej jeden rower. W ostatnich latach sprzedano w Polsce kilka milionów jednośladów. Turystyka i rekreacja rowerowa jest zjawiskiem ze wszech miar pozytywnym. Wpływa na poprawę zdrowia i tężyzny fizycznej, dostarcza rozrywki oraz umożliwia zwiedzanie nowych miejsc. Poza tym rower stał się alternatywnym środkiem lokalnej komunikacji w drodze do pracy, czy szkoły.

System szlaków rowerowych skomponowano tak, aby można było zwiedzić na dwóch kółkach, większość zabytków i ciekawych miejsc Ziemi Kamiennogórskiej oraz atrakcji czeskiego pogranicza. Dojazd i włączenie się w ten system umożliwiają dwie magistrale: „Dolina Bobru” i „Liczyrzepa”, dzięki którym szlaki rowerowe Ziemi Kamiennogórskiej wpisują się w system tras sudeckich.

Zapraszamy do gminy Kamienna Góra.

Kamienna Góra commune *is located in the southern part of the Lower-Silesian voivodeship, about 100 km from the capital of the region - Wrocław, near the border with the Czech Republic. Its advantage is the richness of historical and cultural monuments, charming landscapes and well-developed tourist and recreational background. Visitors will find accommodation and meals in a well--functioning network of agritourism farms, and will be able to spend their free time in an interesting way.*

The biggest attraction of the commune is ***the post-Cistercian monastery complex in Krzeszów****, which testifies to the centuries--long activity of the Cistercian Order, which settled there at the end of the 13th century. This monument, usually called the* ***"European Pearl of Baroque"****, is the listed historic building, visited annually by 120 thousand of tourists and pilgrims. It captivates them with its architectural impetus and the beauty of the works of art gathered there.*

The commune is an excellent site for people interested in recreation and physical activity. In Czarnów there is a ***"CZARNÓWSKI" station*** *which offers the option of night skiing. A large part of the commune is covered by* ***the Rudawski Landscape Park****, with the richness of hiking trails, cycling routes and didactic paths, following which we will arrive at, among others, the picturesque "Colourful Lakelets" in the neighbouring Marciszów commune.*

In Kochanów there is ***the oldest medieval stone court table in Europe****, where back then the courts were giving their verdicts.* ***The Nature Reserve "Dwarfs' Boulders" in Gorzeszów*** *with fancifully shaped rocks is, according to legend, the home of the gnomes.* ***The "Rally of the Dwarfs"*** *is worth mentioning, organized here every year in July, as an event for the youngest and their parents.*

The cultural offer of the commune is enriched by the June musical ***KRZE-SHOW-TIME*** *and an intimate* ***Cinema Round the Corner (Kino za Rogiem) in Krzeszów****, which offers an ambitious film repertoire. In the nearby Kamienna Góra it is worth visiting the underground* ***tourist route "Arado"*** *and* ***the Museum of Weaving****.*

Recently a bike tourism is making a dazzling career. There is at least one bicycle in almost every house. In last few years a few millions bikes were sold in Poland. All activities connected with bike have a positive influence on humans' health and fit. Also bike let discover and visit new places and it became an alternative mean of local transport on the way to work or school.

The system of bicycle trails in the Land of Kamienna Góra has been composed on special way that makes all the relics and interesting places in this area available for the amateurs of biking. The accessibility and join in this system is possible thank 2 thoroughfares named "Dolina Bobru" (The Valley of Bóbr) and "Liczyrzepa". Thank those thoroughfares the bicycle trails in the district of Kamienna Góra became a part of the system of the bicycle trails of Sudety.

Zapraszamy do gminy Kamienna Góra.

Szlaki rowerowe Ziemi Kamiennogórskiej

System szlaków rowerowych Ziemi Kamiennogórskiej podzielono na dwie kategorie: ogólnie dostępne dla turystyki rodzinnej oraz szlaki dla zaawansowanych rowerzystów (typu MTB) z wykorzystaniem wyłącznie rowerów górskich.
Do pierwszej grupy należą:
- **Szlak Cystersów** - kolor żółty - 54,6 km,
- **Obwodnica Marciszowska** - kolor czerwony - 39,1 km,
- **Obwodnica Dolomitowa** - kolor zielony - 43,9 km,
- **Magistrala "Liczyrzepa"** - znakowana ER-2 - 32,7 km,
- **Obwodnica Zawory** - kolor zielony - 15,4 km,
- **Trasa Transgraniczna Wschodnia** - kolor czerwony - 39,4 km,
- **Trasa Transgraniczna Zachodnia** - kolor czerwony - 17 km,
- **Szlaki łącznikowe** - kolor czarny - 21,2 km.

Do drugiej grupy należą:
- **MTB Graniczna** - kolor niebieski - 34,4 km,
- **MTB Kolorowe Jeziorka** - kolor niebieski - 12 km.

System szlaków powiatowych uzupełnia **Magistrala „Dolina Bobru"** znakowana ER-6 o długości 34 km, dwie pętle wyznakowane przez gminę Lubawka - **„Kruczy Kamień"** i **„Święta Góra"** oraz dwa szlaki (**nr 24** i **25**) wyznakowane na terenie gminy Kamienna Góra.

Trzy pętle przebiegają przez miasto Kamienna Góra: Obwodnica Marciszowska, Obwodnica Dolomitowa i Szlak Cystersów, natomiast przez Lubawkę przebiegają: Szlak Cystersów, Obwodnica MTB Graniczna, Trasa Transgraniczna Wschodnia oraz Magistrala Liczyrzepa ER-2.

Wszystkie dawne przejścia graniczne Ziemi Kamiennogórskiej połączone są trasami lub łącznikami z całym systemem czeskich szlaków rowerowych. Umożliwia to wykorzystanie odpowiednich odcinków jako przejazdu tranzytowego między Republiką Czeską a Polską, przy jednoczesnym uwzględnieniu skali trudności, długości odcinka oraz nasycenia atrakcjami turystycznymi.

System szlaków Ziemi Kamiennogórskiej jest przystosowany do rozpoczęcia wędrówki rowerowej w dowolnym punkcie i zakończenia jej w tym samym miejscu bądź też zakończenie jej w punkcie umożliwiającym powrót autobusem kursowym lub pociągiem. Posiadając mapę ze schematem kilometrowym i przekrojami wysokościowymi można dowolnie wybierać warianty wycieczek dostosowane do indywidualnych możliwości fizycznych, czy też osobistych zainteresowań obiektami zabytkowymi bądź przyrodniczymi. Wybierając warianty szlaków brano pod uwagę miejsca atrakcyjne, bliskość bazy noclegowo-gastronomicznej oraz bardzo liczne na tym terenie zabytki architektoniczne.

Szlaki rowerowe doprowadzono do istniejących ścieżek dydaktycznych i rezerwatów przyrody. Szlak „Liczyrzepa" ER-2 poprzez łącznik może doprowadzić do ścieżki dydaktycznej w Dolinie Białej Wody i okolic Białych Skał pod Bielcem. Obwodnica Zawory przebiega częściowo po ścieżce dydaktycznej w górach Zawory. Obwodnica MTB Graniczna biegnie częściowo po ścieżce dydaktycznej w Worku Okrzeszyńskim oraz przez Rezerwat Kruczy Kamień. Łącznik koloru czarnego pomiędzy Szlakiem Cystersów, a „Liczyrzepą" poprowadzona jest przez Rezerwat Głazy Krasnoludków.

Dzięki umieszczeniu przy przejściach granicznych dużych tablic informacyjnych zawierających mapę, schemat kilometrowy, przekroje wysokościowe i trójjęzyczną legendę, turyści wjeżdżający do Polski z Czech mogą zapoznać się z systemem szlaków, zaplanować przebieg i długość wycieczki, skalę trudności oraz oraz wybrać miejsca godne odwiedzenia.

Bicycle trails of the Land of Kamienna Góra

The system of bicycle trails is divided into 2 categories: generally accessible for family tourism and tracks for advanced bicyclists (MTB type) for mountain bikes only.
To the first category belong following trails:
*- **Cistercians' Trail** - color yellow - 54,6 km long,*
*- **Marciszowska Beltway** - color red - 39,1 km long,*
*- **Dolomitowa Beltway** - color green - 43,9 km long,*
*- **Liczyrzepa Thoroughfare** - marked ER-2 - 32,7 km long,*
*- **Zawory Beltway** - color green - 15,4 km long,*
*- **Eastern Transborder Route** - color red - 39,4 km long,*
*- **Western Transborder Route** - color red - 17 km long,*
*- **Links** - color black - 23 km long.*
To the second category belong:
*- **MTB Graniczna** - color blue - 34,4 km long,*
*- **MTB Colorful Lakes** - color blue - 12 km long.*

*The complements of the system of county trails are **Thoroughfare „Dolina Bobru"** (The Valley of the Bóbr) marked ER-6 that is 34 km long and 2 loopways marked out by the commune of Lubawka - **„Kruczy Kamień"** and **„Święta Góra"** and two routes (No. **24** and **25**) in the Kamienna Góra commune.*

Three loopways go trough the city of Kamienna Góra: Marciszowska Beltway, Dolomitowa Beltway and Cistercians' Trail, whereas through Lubawka go: Cistercians' Trail, MTB Graniczna, Eastern Transborder Route and „Liczyrzepa" Thoroughfare ER-2. All the border crossings in the district of Kamienna Góra are connected by trails or links of the entire system of bicycle trails. This solution gives many possibilities of tours' composing accordingly to the tourist's requirements such a length, difficulty scale, attractions. It allows also creating the proper transit route to Poland, when the beginning was in Czech Republic and the opposite way, when the trail goes from Poland to Czech Republic.

The bicycle trails' system is adapted for starting the bike tour in any point and finishing it in the same point or finishing it in the place where the return by bus or by train is possible. Thanks availability of the map that includes the distance scheme and altitude profile the proper variant of the tour could be chosen. During selection of the trails variants following indicators were taken into consideration: the most interesting sides of the area, neighborhood of the hotels, guest houses and restaurants/bars, relics of the region.

Bicycle trails lead to existing educational paths and nature reserves. „Liczyrzepa" Trail ER-2, through the link, could lead to the educational path in the Valley of Biała Woda (White Water) and the region of Białe Skały (White Rocks) at the foot of Bielec.

Zawory Beltway partly goes along the educational path in the Zawory Mountains. MTB Graniczna beltway goes partly along the educational path in the Okrzeszyński Sack and through the Reserve of Kruczy Kamień. The linkbetween Cistercians' Trail and „Liczyrzepa" runs through the Reserve of Dwarfs' Boulders.

At the border crossings are placed big information boards with map, distance scheme, altitude profiles and legend in three languages.

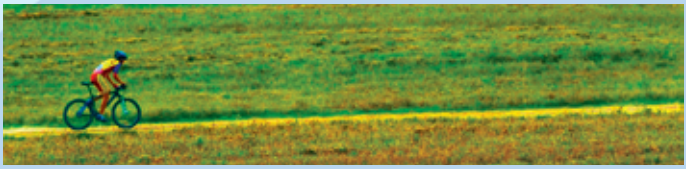

Regulamin jazdy po znakowanych szlakach rowerowych Ziemi Kamiennogórskiej

Regulamin ogólny:

1. Jazda rowerem po oznakowanych turystycznych szlakach rowerowych odbywa się na ogólnych zasadach korzystania z dróg publicznych - zgodnie z kodeksem drogowym, a rowerzysta traktowany jest na równi z innymi użytkownikami dróg. W każdym przypadku zasady pierwszeństwa określają przepisy ruchu drogowego.
2. Turystyka rowerowa uprawiana jest na własną odpowiedzialność i ryzyko rowerzystów.
3. Administrator szlaków lub zarządca dróg nie ponosi odpowiedzialności za bezpieczeństwo rowerzystów i ewentualne szkody powstałe podczas uprawiania turystyki rowerowej, związane z jakością i stanem technicznym podłoża.
4. Na odcinkach, gdzie szlak rowerowy biegnie wspólnie ze znakowanym szlakiem pieszym - rowerzysta winien zachować szczególną ostrożność i bezwzględnie ustępować miejsca pieszym.
5. Technika i szybkość jazdy rowerem musi być dostosowana do warunków terenowych i pogodowych (deszcz, śnieg), ruchu pojazdów i ruchu pieszych.
6. Szlabany porzeczne ustawione na drogach leśnych nie stanowią zakazu wjazdu rowerem do lasu - chyba, że przy szlabanie znajduje się tablica informująca o czasowym zamknięciu odcinka drogi ze względu na ochronę zwierząt, groźby pożarów, suszę, zrywkę drzew, drogowe prace leśne itp.

General rules:

1. *Traveling on marked bicycle trails go ahead on general rules of public transport - in accordance with Highway Code, and the bicyclist is treated as normal road user.*
2. *Bicyclists practice bicycling on their own risk and responsibility.*
3. *The trails administrator or the roads manager is not responsible for the bicyclists' safety and possible damages caused by the quality and the condition of roads' surfaces.*
4. *When the bicycle path goes on marked pedestrian path, the bicyclist should pay particular attention on walking people and absolutely give place to them.*
5. *Bicyclists should adapt the speed and technique to the condition on the road, weather, traffic and pedestrians.*
6. *Forest roads are open for bicycling even though there are barriers located on them. In case of no entry the proper information board will be fixed to the barriers.*

Regulamin korzystania ze ścieżek rowerowych na terenie Nadleśnictwa Kamienna Góra:

1. Turystykę rowerową można uprawiać na terenie Nadleśnictwa Kamienna Góra tylko po wyznaczonych do tego celu drogach.
2. Nadleśnictwo nie odpowiada za bezpieczeństwo turystów - jazda na rowerze odbywa się na własną odpowiedzialność jadącego.
3. Turyści poruszający się pieszo oraz pojazdy mechaniczne mają pierwszeństwo przed jadącymi na rowerach.
4. Rowerowa grupa turystyczna nie może przekraczać 10 osób.
5. Turystykę rowerową można uprawiać tylko w dzień.
6. Wszelkiego rodzaju imprezy turystyki rowerowej wymagają odrębnych uzgodnień.
7. Turystów poruszających się na rowerach obowiązuje również przestrzeganie art. 26 ust. 2 Ustawy o lasach, tj. - stałym zakazem wstępu objęte są lasy stanowiące:

a) uprawy leśne do 4 m wysokości,
b) powierzchnie doświadczalne i drzewostany nasienne,
c) ostoje zwierząt,
d) źródliska rzek i potoków,
e) obszary zagrożone erozją.

8. Rowerzystów obowiązuje ponadto przestrzeganie przepisów ochrony p.poż., ochrony przyrody i znaków informacyjnych.

Rules concerning the use of bicycle trails in the area of Kamienna Góra Forestry:

1. The bicycling in the area of Kamienna Góra Forestry is allowed only on marked roads.
2. Forestry is not responsible for tourists' safety - biking is on bicyclists' risk.
3. Pedestrians and motor vehicle always come at bicyclists.
4. Maximal number of bicyclists in a tourist group is 10 persons.
5. Biking is allowed only during the day.
6. All activities connected with biking ought to be agreed separately.
7. Bicyclist are obliged to obey 2nd' point of 26th article of the Forest Statue, that means that is prohibited to entry following places:

a) forest farming with plants lower than 4 m,
b) experimental areas,
c) animals' mainstays,
d) springs and their neighborhoods,
e) areas at erosion risk.

8. Bicyclist should follow information signs and obey instruction about fire-fighting and environmental protection.

Sposób znakowania szlaków rowerowych

Szlaki dzielą się na krajowe i międzynarodowe. Oznakowane są kwadratowymi tabliczkami metalowymi lub PCV, bądź też malowanymi, o wymiarach 20 x 20 cm z białym tłem. Znaki międzynarodowe zawierają zieloną obwódkę, zielony symbol roweru i zielone oznaczenie literowo-cyfrowe (fot. 1 - jazda na wprost i fot. 2 - skręt wg strzałki). Znaki szlaków krajowych mają czarny symbol roweru oraz u dołu prostokąt (fot. 3 - jazda na wprost), strzałkę (fot. 4 - skręt) lub kropkę (fot. 5 - początek lub koniec szlaku), w jednym z pięciu kolorów: **czerwony**, **zielony**, **niebieski**, **żółty** lub **czarny**.

Trasy „**Kruczy Kamień**" oraz „**Święta Góra**" oznaczone są kwadratowymi tabliczkami o wymiarach 13 x 13 cm z białym tłem i czarnym symbolem roweru oraz czerwonym lub zielonym prostokątem (fot. 6 - jazda na wprost) lub strzałką (fot. 7 - skręt wg strzałki).

1

2

3

4

5

6

7

Sposób znakowania szlaków rowerowych w Republice Czeskiej

U naszych południowych sąsiadów funkcjonują dwa rodzaje szlaków rowerowych:

- trasy drogowe (silniční cyklotrasy) biegnące po drogach publicznych, miejskich,
- trasy terenowe (terénní cyklotrasy) biegnące po drogach polnych, leśnych, górskich i terenowych.

Do oznakowania tras terenowych używa się systemu paskowego. Są to trzy paski, jeden nad drugim, z których górny i dolny są koloru żółtego, a w środku jeden z czterech kolorów: **czerwony**, **zielony**, **niebieski** lub **biały**. Czarnego koloru w Czechach nie używa się. Trzy złączone paski tworzą kwadrat o boku 14 cm. Stosowane są także strzałki kierunkowe w kolorze szlaku obwiedzione kolorem żółtym. Wysokość strzałki wynosi także 14 cm.

Rowerowe szlaki drogowe znakuje się blaszanymi tabliczkami o tle w kolorze żółtym z czarną obwódką. Podstawowy znak ma wymiar 20 x 30 cm i przedstawia czarną sylwetkę roweru, a nad nią symbol cyfrowy koloru czarnego określający numer danego odcinka. Drogowskazy rowerowe (także w kolorze żółtym), zawierają kwadrat o boku 20 x 20 cm z symbolem roweru i nad nim numerem odcinka, obok tablicy z nazwą miejscowości i odległością w pełnych kilometrach i grotem kierunku. Pełny wymiar drogowskazu to 70 x 20 cm.

Stosuje się również tablice informacyjne - schematy. Są to żółte tablice o wymiarach 40 x 60 cm.

Biking trails marking

There are domestic and international trails. All of them are marked with square signs dimension 20 x 20 cm with white background. The signs could be painted or fixed as metallic or PCV boards. International signs contain green frame, green symbol of the bicycle and green alphanumeric indication (see picture 1 - go straight; picture 2 - turn accordingly to direction arrow). The signs of domestic trails are marked with black symbol of the bicycle and special indicators at the bottom of the sign. The rectangular shape at the bottom means „go straight" (see picture 3), the arrow means „turn" (see picture 4), the dot means „the beginning or end of the trail" (see picture 5). Those indicators could be in one of 5 colors: ***red***, ***green***, ***blue***, ***yellow*** *or* ***black****.*

*Trails named „**Kruczy Kamień**" and „**Święta Góra**" are marked with square boards dimension 13 x 13 cm with white background, black symbol of the bicycle and red or green rectangle („go straight" picture 6) or arrow („turn" picture 7).*

1

2

3

4

5

6

7

Biking trails marking in Czech Republic

There are two ways of trails marking in Czech Republic:

- *road trails (silniční cyklotrasy) - along public roads,*
- *ground trails (terénní cyklotrasy) - along field ways, forest roads, mountain and ground ways.*

Ground trails are marked with stripe system. There are 3 stripes, one above another, where external stripes (on the top and at the bottom) are col. yellow. The internal stripe can be in one of four allowed colors: ***red***, ***green***, ***blue*** *or* ***white****. Color black is not in usage in Czech Republic. Connected stripes create the square 14 x 14 cm. There could be used also arrows of height 14 cm in the color of the trail with yellow frame.*

Road trails are marked with metallic boards. The color of the boards' background is yellow, the frame is black. Basic sign's dimension is 20 x 30 cm, it shows black shape of the bicycle and above this shape there is a numerical symbol that determines the number of trail's segment.

Bike guideposts dimensions are 70 x 20 cm and the background is color yellow. On the guidepost, next to the board with name of the locality and distance in kilometers, are the square 20 x 20 cm, with symbol of the bike, with number of trail's segment above and the arrow-head. There are also information boards in usage: so-called schemes. Those are yellow boards of dimension 40 x 60 cm.

SZLAK CYSTERSÓW
m n.p.m. (m a.s.l.)
km
KAMIENNA GÓRA ZALEW
CZADRÓW
KRZESZÓW - ZAORNA
KRZESZÓWEK KOŚCIÓŁ
GÓRZESZÓW MACZUGA
KOCHANÓW DWÓR
KOCHANÓW KOŚCIÓŁ
RÓŻANA
ŁĄCZNA
PRZEŁĘCZ STRAŻNICZE NARÓŻE
PRZEŁĘCZ CHEŁMSKA
CHEŁMSKO ŚLĄSKIE
LUBAWKA STADION
NOWA KOLONIA
POD CZARNĄ GÓRĄ
KRZESZÓW OPACTWO
BETLEJEM
PRZEDWÓJÓW
KAMIENNA GÓRA ZALEW

SZLAK CYSTERSÓW

Długość: 54,6 km.
Onakowanie: kolor żółty.

Szlak poprowadzony w pobliżu obiektów związanych z działalnością zakonu Cystersów. Jest on stosunkowo łatwy, gdyż duża jego część prowadzi wygodnymi drogami asfaltowymi oraz dobrymi drogami szutrowymi. Szlak skonstruowany jest z dwóch niedomkniętych pętli, co umożliwia wybranie wariantu uwzględniającego zarówno kondycję rowerzysty jak i czas potrzebny na pokonanie zaplanowanej przez nas trasy.

Przebieg: Kamienna Góra, Czadrów, Krzeszów, Krzeszówek, Gorzeszów, Kochanów, Różana, Łączna, Przełęcz Strażnicze Naroże, Chełmsko Śląskie, stadion w Lubawce, Krzeszów, Betlejem, Przedwojów, Kamienna Góra.

Warto zobaczyć:
rynek oraz kościoły w Lubawce, pocysterski zespół klasztorny w Krzeszowie, Pawilon na Wodzie w Betlejem, ciekawe formy skalne w Różanej, Muzeum Tkactwa Dolnośląskiego oraz kościoły: Łaski i pw. Świętych Piotra i Pawła w Kamiennej Górze, kościół pw. Świętego Wawrzyńca w Krzeszówku, Diabelską Maczugę oraz Rezerwat Głazy Krasnoludków w Gorzeszowie (2,5 km szlakiem łącznikowym czarnym), Domki Tkaczy Śląskich (tzw. Dwunastu Apostołów) oraz barokowy kościół pw. Świętej Rodziny w Chełmsku Śląskim.

CISTERCIANS' TRAIL (SZLAK CYSTERSÓW)

Length: 54,6 km.
Marking: color yellow.

The trail goes in the neighborhood of objects connected with activity of Cistersians' order. Relatively easy, most of it goes along comfortable asphalt roads and well maintained rubble roads. Special construction of the trail - 2 unclosed loops - allows choosing the right variant of the excursion. The variant depends on the bicyclist's form and the time he has.

Course: Kamienna Góra, Czadrów, Krzeszów, Krzeszówek, Gorzeszów, Kochanów, Różana, Łączna, Strażnicze Naroże pass, Chełmsko Śląskie, the stadium in Lubawka, Krzeszów, Betlejem, Przedwojów, Kamienna Góra.

Worth seeing:
the market and churches in Lubawka, post-Cistersian monastery in Krzeszów, the Pavilon on the Water in Betlejem, interesting rocky form in Różana, the Museum of Lower Silesia Weaving and the Church of the Grace and the Church of Saint Peter and Saint Paul in Kamienna Góra, the Church of Saint Wawrzyniec in Krzeszówek, the Devil's Club and the Dwarfs'' Boulders Reserve in Gorzeszów (around 2,5 km by the linki col. black), the Weavers' Housing Complex and the Holy Family Church in Chełmsko Śląskie.

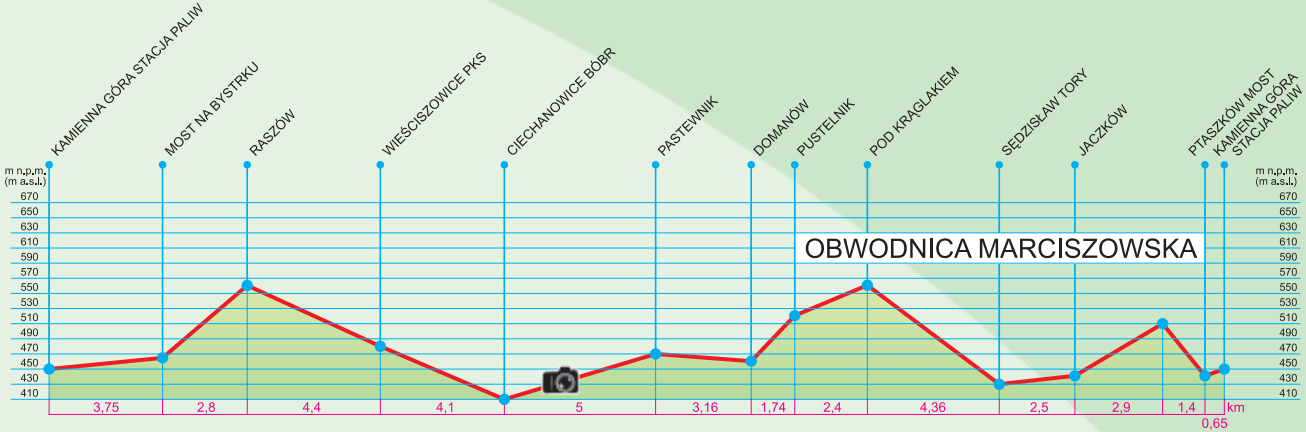
KAMIENNA GÓRA STACJA PALIW
MOST NA BYSTRKU
RASZÓW
WIEŚCISZOWICE PKS
CIECHANOWICE BÓBR
PASTEWNIK
DOMANÓW
PUSTELNIK
POD KRĄGLAKIEM
SĘDZISŁAW TORY
JACZKÓW
PTASZKÓW MOST
KAMIENNA GÓRA STACJA PALIW
m n.p.m. (m a.s.l.)
670
650
630
610
590
570
550
530
510
490
470
450
430
410
OBWODNICA MARCISZOWSKA
3,75
2,8
4,4
4,1
5
3,16
1,74
2,4
4,36
2,5
2,9
1,4
0,65
km

OBWODNICA MARCISZOWSKA

Długość: 39,1 km.
Oznakowanie: kolor czerwony.

Szlak łatwy, ale z trudnymi podjazdami w okolicach Krąglaka i Wieściszowic, przystosowany do rekreacyjnej turystyki rodzinnej. Prowadzi w większej części bocznymi drogami asfaltowymi o małym natężeniu ruchu, co sprzyja bezpiecznemu wypoczynkowi i nie wymaga specjalistycznego sprzętu oraz wysokich umiejętności kolarskich. Głównymi zaletami szlaku są: liczne punkty widokowe oraz ślady dawnego górnictwa (Ciechanowice, Wieściszowice).

Przebieg: Kamienna Góra, Ptaszków, Jaczków, Sędzisław, Przełęcz pod Krąglakiem, Pustelnik, Domanów, Ciechanowice, Wieściszowice, Raszów, Kamienna Góra.

Warto zobaczyć:
Muzeum Tkactwa oraz kościoły: Łaski i pw. Świętych Piotra i Pawła w Kamiennej Górze, pałac i kościół w Ciechanowicach, Kolorowe Jeziorka i kościół w Wieściszowicach oraz kościół w Raszowie.

MARCISZOWSKA BELTWAY (OBWODNICA MARCISZOWSKA)

Length: 39,1 km.
Marking: color red.

Generally easy trail for family recreation, but there are relatively hard uphills near Krąglak and Wieściszowice. Mostly the trail goes along asphalt sideroads of a very small traffic, so the conditions are ideal for family, safety excursions. Advanced equipment and special biking skills are not required on this trail. Main advantages of the trail are view points and traces of old-time mining (Ciechanowice, Wieściszowice).

Course: Kamienna Góra, Ptaszkow, Jaczków, Sędzisław, the „Pod Krąglakiem" Pass, Pustelnik, Domanów, Ciechanowice, Wieściszowice, Raszów, Kamienna Góra.

Worth seeing:
the Museum of Lower Silesia Weaving and the Church of the Grace and the Church of Saint Peter and Saint Paul in Kamienna Góra, the palace and the church in Ciechanowice, the Colorful Lakes and the church in Wieściszowice, and the church in Raszów.

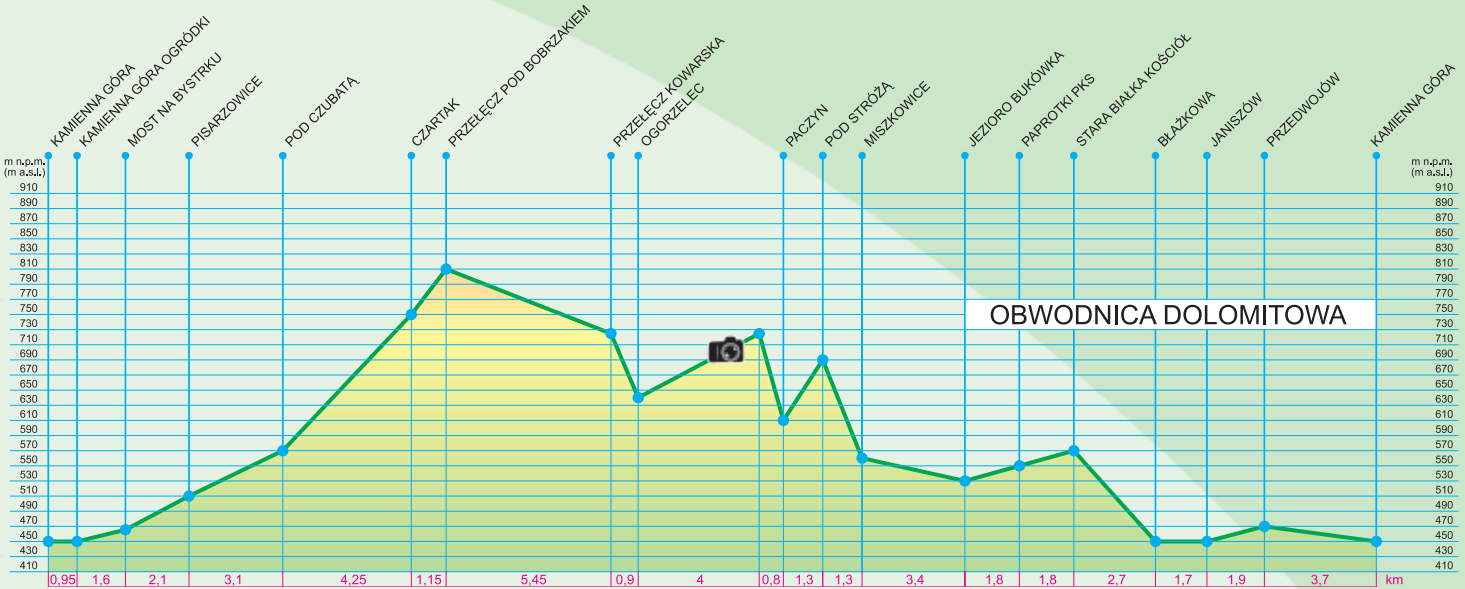
KAMIENNA GÓRA
KAMIENNA GÓRA OGRÓDKI
MOST NA BYSTRKU
PISARZOWICE
POD CZUBATĄ
CZARTAK
PRZEŁĘCZ POD BOBRZAKIEM
PRZEŁĘCZ KOWARSKA
OGORZELEC
PACZYN
POD STRÓŻĄ
MISZKOWICE
JEZIORO BUKÓWKA
PAPROTKI PKS
STARA BIAŁKA KOŚCIÓŁ
BŁAŻKOWA
JANISZÓW
PRZEDWOJÓW
KAMIENNA GÓRA
m n.p.m.
(m a.s.l.)
910
890
870
850
830
810
790
770
750
730
710
690
670
650
630
610
590
570
550
530
510
490
470
450
430
410
OBWODNICA DOLOMITOWA
0,95
1,6
2,1
3,1
4,25
1,15
5,45
0,9
4
0,8
1,3
1,3
3,4
1,8
1,8
2,7
1,7
1,9
3,7
km

OBWODNICA DOLOMITOWA

Długość: 43,9 km.
Oznakowanie: kolor zielony.

Szlak długi, dość uciążliwy z częstymi i długimi podjazdami oraz ciężkiej nawierzchni na trasie Miszkowice - Paczyn. Posiada wspaniałe walory krajobrazowe, a przede wszystkim umożliwia zapoznanie się ze śladami dawnej i obecnej działalności górniczej w okolicach Pisarzowic, Rędzin i Czarnowa. Wymaga od rowerzystów dobrej kondycji.

Przebieg: Kamienna Góra, Pisarzowice, Czarnów, Rozdroże pod Bobrzakiem, Przełęcz Kowarska, Ogorzelec, Paczyn, Miszkowice, Jezioro Bukówka, Paprotki, Stara Białka, Błażkowa, Janiszów, Przedwojów, Kamienna Góra.

Warto zobaczyć:
Muzeum Tkactwa oraz kościoły: Łaski i pw. Świętych Piotra i Pawła w Kamiennej Górze, późnogotycki kościół w Pisarzowicach, Centrum Świadomości Kryszny w Czarnowie, zalew w Bukówce.

DOLOMIT0WA BELTWAY
(OBWODNICA DOLOMITOWA)

Length: 43,9 km.
Marking: color green.

The trail is long, heavy with frequent and long uphills and damaged surface of the road connecting Miszkowice and Paczyn. It is incredible picturesque and educational. There are traces of old-time mining and present mining activities in the region of Pisarzowice, Rędziny and Czarnów. The trial is recommended for advanced and fit bicyclists.

Course: Kamienna Góra, Pisarzowice, Czarnów, Pod Bobrzakiem cross-road, the Kowarska Pass, Ogorzelec, Paczyn, the Bukówka Lake, Paprotki, Stara Białka, Błażkowa, Janiszów, Przedwojów, Kamienna Góra.

Worth seeing:
the Museum of Lower Silesia Weaving and the Church of the Grace and the Church of Saint Peter and Saint Paul in Kamienna Góra, the church in Pisarzowice, the Krishna Consciousness Center in Czarnów, the Bukówka Lake.

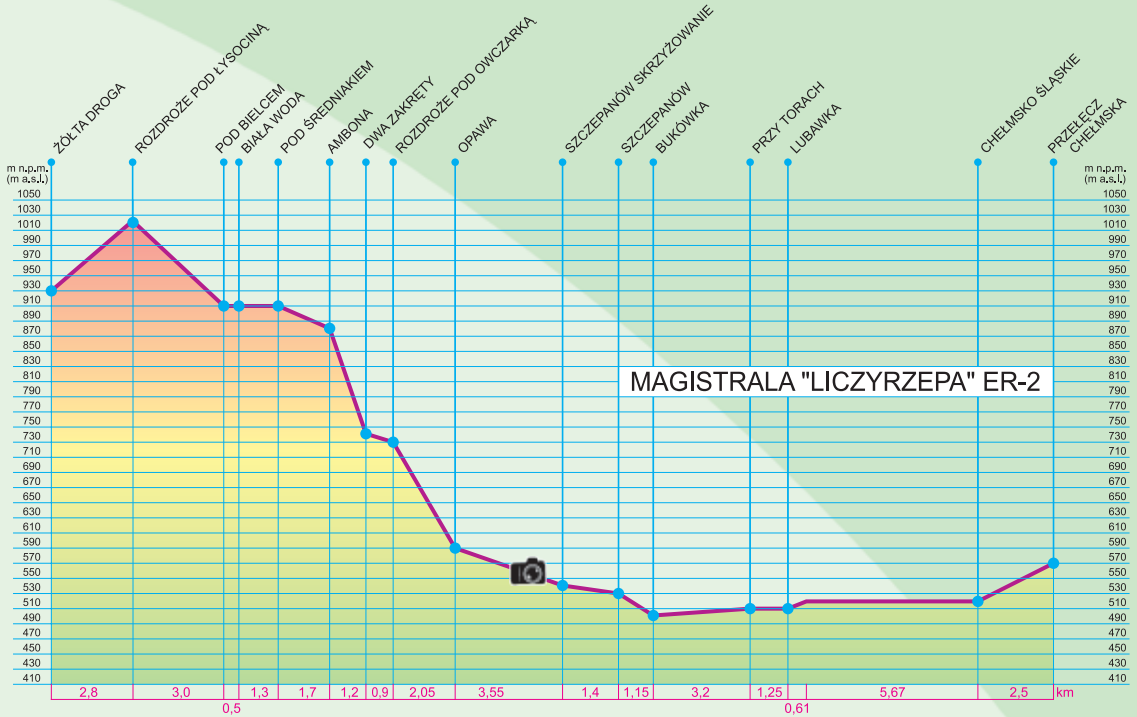
MAGISTRALA "LICZYRZEPA" ER-2
ŻÓŁTA DROGA
ROZDROŻE POD ŁYSOCINĄ
POD BIELCEM
BIAŁA WODA
POD ŚREDNIAKIEM
AMBONA
DWA ZAKRĘTY
ROZDROŻE POD OWCZARKĄ
OPAWA
SZCZEPANÓW SKRZYŻOWANIE
SZCZEPANÓW
BUKÓWKA
PRZY TORACH
ŁUBAWKA
CHEŁMSKO ŚLĄSKIE
PRZEŁĘCZ CHEŁMSKA
m n.p.m. (m a.s.l.)
1050
1030
1010
990
970
950
930
910
890
870
850
830
810
790
770
750
730
710
690
670
650
630
610
590
570
550
530
510
490
470
450
430
410
2,8
3,0
0,5
1,3
1,7
1,2
0,9
2,05
3,55
1,4
1,15
3,2
0,61
1,25
5,67
2,5
km

MAGISTRALA „LICZYRZEPA”

Długość w granicach powiatu: 32,7 km.
Oznakowanie: ER-2.

Euroregionalny Szlak „Liczyrzepa” jest transgraniczną, długodystansową magistralą, rozpoczynającą się w Saksonii oraz biegnącą przez terytorium Niemiec, Polski (szlak oznakowany od PG Czerniawa do Przełęczy Chełmskiej ok. 110 km) i Czech. Na terenie powiatu kamiennogórskiego w większości biegnie drogami polnymi i leśnymi. Wymaga od rowerzysty kondycji oraz umiejętności technicznych. Trasa o wybitnych walorach widokowych.

Przebieg: Żółta Droga, Rozdroże pod Łysociną, Ambona, Rozdroże pod Owczarką, Opawa, Szczepanów, Bukówka, Lubawka, Chełmsko Śląskie, Przełęcz Chełmska.

Warto zobaczyć:
kościół w Opawie, zalew w Bukówce, rynek i kościoły w Lubawce, Domki Tkaczy oraz kościół pw. Świętej Rodziny w Chełmsku Śląskim.

„LICZYRZEPA” THOROUGHFARE (*MAGISTRALA „LICZYRZEPA”*)

Length in the district: 32,7 km.
Marking: ER-2.

Euroregional „Liczyrzepa” Trail is the transborder, long-distance thoroughfare starting in Saxony and running through territories of Germany, Poland and Czech Republic. In Poland it is marked from former border crossing Czerniawa to the Chełmska Pass - around 110 km. In the district of Kamienna Góra the trail goes along field and forest roads. It is outstanding picturesque. Recommended for advanced and fit bicyclists.

Course: Yellow Road, the Łysocina cross-road, Ambona, the „Pod Owczarką” cross-road, Opawa, Szczepanów, Bukówka, Lubawka, Chełmsko Śląskie, the Chełmska Pass.

Worth seeing:
the church in Opawa, the dam and lake in Bukówka, the market and churches in Lubawka, the Weavers’ Housing Complex and the Holy Family Church in Chełmsko Śląskie.

OBWODNICA ZAWORY

Długość: 15,4 km.
Oznakowanie: kolor zielony.

Szlak łatwy oraz krótki, zalecany do turystyki rodzinnej, z jednym dość długim podjazdem, ale po dobrej nawierzchni asfaltowej. Na wiosnę oraz po intensywnych deszczach, na części szlaku może występować miękkie podłoże. Szlak posiada duże walory dydaktyczne i krajobrazowe.

Przebieg: Chełmsko Śląskie, Uniemyśl, Przełęcz Strażnicze Narożе, kaplica Świętej Anny, Chełmsko Śląskie.

Warto zobaczyć:
zabytki Chełmska Śląskiego (Domki Tkaczy, kościół pw. Świętej Rodziny), kaplicę Świętej Anny.

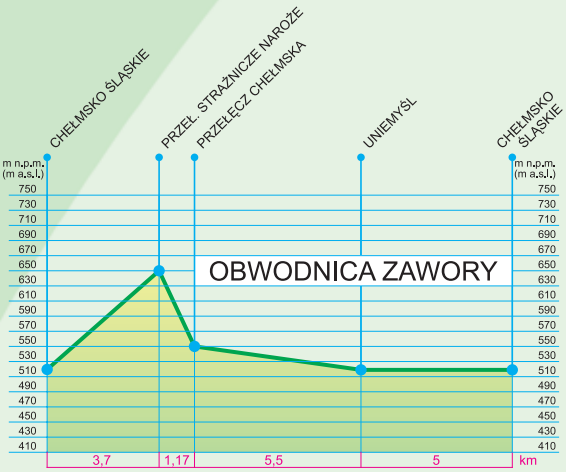

ZAWORY BELTWAY
(OBWODNICA ZAWORY)

Length: 15,4 km.
Marking: color green.

The trail is quite easy and short, recommended for family tourism. There is only one, long uphill but the surface of the asphalt road is well maintained. During spring and after intensive rains soft grounds could occur. The trail of many educational and landscapes values.

Course: Chełmsko Śląskie, Uniemyśl, the Strażnicze Narożе Pass, the Chapel of Saint Anna, Chełmsko Śląskie.

Worth seeing:
the relics of Chełmsko Śląskie (the Weavers' Housing Complex and the Holy Family Church), the Chapel of Saint Anna.

TRASA TRANSGRANICZNA WSCHODNIA
m n.p.m.
(m a.s.l.)
670
650
630
610
590
570
550
530
510
490
470
450
430
410
km
PG OKRZESZYN
OKRZESZYN PKS
ZAKŁADY GÓRNICZE
UNIEMYŚL
CHEŁMSKO ŚL.
LUBAWKA TPD
NOWA KOLONIA
LIPIENICA
KRZESZÓW OPACTWO
KRZESZÓWEK
GÓRZESZÓW MACZUGA
GÓRZESZÓW
KOCHANÓW KOŚCIÓŁ
RÓŻANA
MIEROSZÓW
PG ŁĄCZNA
0,8
2,3
0,6
5,38
0,6
5,65
0,6
1,09
2,78
0,4
3,87
2,8
1,22
1,7
3,87
1,7
2,2
2,4

TRASA TRANSGRANICZNA WSCHODNIA

Długość: 39,4 km.
Oznakowanie: kolor czerwony.

Szlak łatwy, obfitujący w zabytki i atrakcje przyrodnicze. Przebiegający głównie po nawierzchniach asfaltowych.

Przebieg: dawne przejście graniczne Okrzeszyn/Petříkovice, Uniemyśl, Chełmsko Śląskie, Lubawka, Lipienica, Krzeszów, Krzeszówek, Gorzeszów, Kochanów, Różana, Czarci Potok, dawne przejście graniczne Łączna/Zdoňov.

Możliwy wariant pętli z trasą o długości 18,6 km po stronie czeskiej (konieczny paszport lub dowód osobisty). Przebieg: dawne przejście graniczne Zdoňov/Łączna, Zdoňov, Dolní Adršpach, Horní Adršpach, Krčmov, Chvaleč, dawne przejście graniczne Petříkovice/Okrzeszyn.

Warto zobaczyć:
kościół Świętego Mateusza i stół sędziowski w Kochanowie, Diabelską Maczugę oraz Rezerwat Głazy Krasnoludków w Gorzeszowie (2,5 km szlakiem łącznikowym czarnym), kościół pw. Świętego Wawrzyńca w Krzeszówku, pocysterski zespół klasztorny w Krzeszowie, rynek oraz kościoły w Lubawce, Domki Tkaczy i barokowy kościół pw. Świętej Rodziny w Chełmsku Śląskim, a po stronie czeskiej Skalne Miasto w Adršpachu.

EASTERN TRANSBORDER ROUTE (TRASA TRANSGRANICZNA WSCHODNIA)

Length: 39,4 km.
Marking: color red.

It is an easy trail, full of relicts and natural curiosities. It goes mainly on asphalt roads.

Course: former border crossing in Okrzeszyn-Petříkovice, Uniemyśl, Chełmsko Śląskie, Lubawka, Lipienica, Krzeszów, Krzeszówek, Gorzeszów, Kochanów, Różana, Czarci Potok former border-crossing in Łączna-Zdoňov.

There is possible the loop-variant of the length 18,6 km in Czech Republic (ID or passport is required) and its course is: former border crossing Zdoňov-Łączna, Zdoňov, Dolní Adršpach, Horní Adršpach, Krčmov, Chvaleč, former border crossing in Okrzeszyn-Petříkovice.

Worth seeing:
the Church of Saint Mathew and the Judicial Table in Kochanów, the Devil's Club and the Dwarfs' Boulders Reserve in Gorzeszów (2,5 km by link track col. black), the Church of Saint Wawrzyniec in Krzeszówek, post-Cistercians monastery complex in Krzeszów, the market and churches in Lubawka, the Weavers' Housing Complex and the Holy Family Church in Chełmsko Śląskie and in Czech Republic - the Rocky Town in Adršpach.

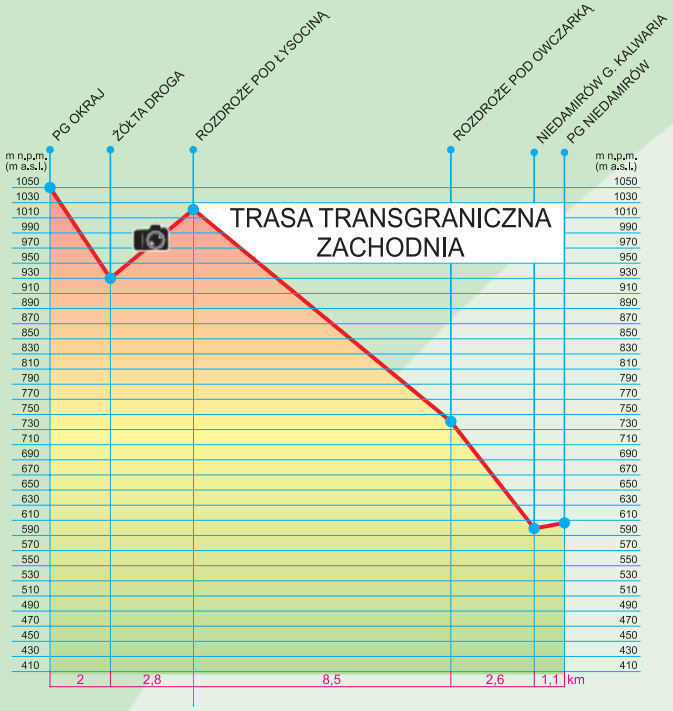
PG OKRAJ
ŻÓŁTA DROGA
ROZDROŻE POD ŁYSOCINĄ
ROZDROŻE POD OWCZARKĄ
NIEDAMIRÓW G. KALWARIA
PG NIEDAMIRÓW
m n.p.m.
(m a.s.l.)
1050
1030
1010
990
970
950
930
910
890
870
850
830
810
790
770
750
730
710
690
670
650
630
610
590
570
550
530
510
490
470
450
430
410
TRASA TRANSGRANICZNA
ZACHODNIA
2
2,8
8,5
2,6
1,1
km

TRASA TRANSGRANICZNA ZACHODNIA

Długość: 17 km.
Oznakowanie: kolor czerwony.

Szlak, pomimo niewielkiej długości, wymaga kondycji ze względu na ostre zjazdy i podjazdy. Umożliwia wykonanie pętli od dawnego przejścia granicznego na Przełęczy Okraj do dawnego przejścia granicznego Niedamirów/Bobr z wykorzystaniem tras rowerowych po czeskiej stronie.

Szlak posiada wspaniałe walory krajobrazowe.

Przebieg: dawne przejście graniczne Przełęcz Okraj, Rozdroże pod Łysociną, Biała Woda, Ambona, Rozdroże pod Owczarką, dawne przejście graniczne Niedamirów/Bobr.

Możliwy wariant pętli z trasą o długości 26 km po stronie czeskiej (konieczny paszport lub dowód osobisty). Przebieg: dawne przejście graniczne Niedamirów/Bobr, Žacléř, Rýchorský Kříž, Horní Albeřice, Lysečínské Boudy, Dolní Malá Upa, Horní Malá Upa, dawne przejście graniczne Przełęcz Okraj.

WESTERN TRANSBORDER ROUTE *(TRASA TRANSGRANICZNA ZACHODNIA)*

Length: 17 km.
Marking: color red.

Even though the trail is quite short the good form of the cyclist is required. It is because of sharp downhills and uphills. By using Czech bicycle trails it is possible to make a loop from former border crossing on the Okraj Pass to former border crossing in Niedamirów/Bobr. The trail is characterized by marvelous landscape values.

Course: former border crossing on the Okraj Pass, the Pod Łysociną cross-roads, Biała Woda, Ambona, the Pod Owczarką cross-roads, former border crossing in Niedamirów/Bobr.

There is possible the loop-variant of the length 26 km in Czech Republic (ID or passport is required) and its course is: former border crossing Niedamirów/Bobr, Žacléř, Rýchorský Kříž, Horní Albeřice, Lysečínské Boudy, Dolní Malá Upa, Horní Malá Upa, former border crossing the Okraj Pass.

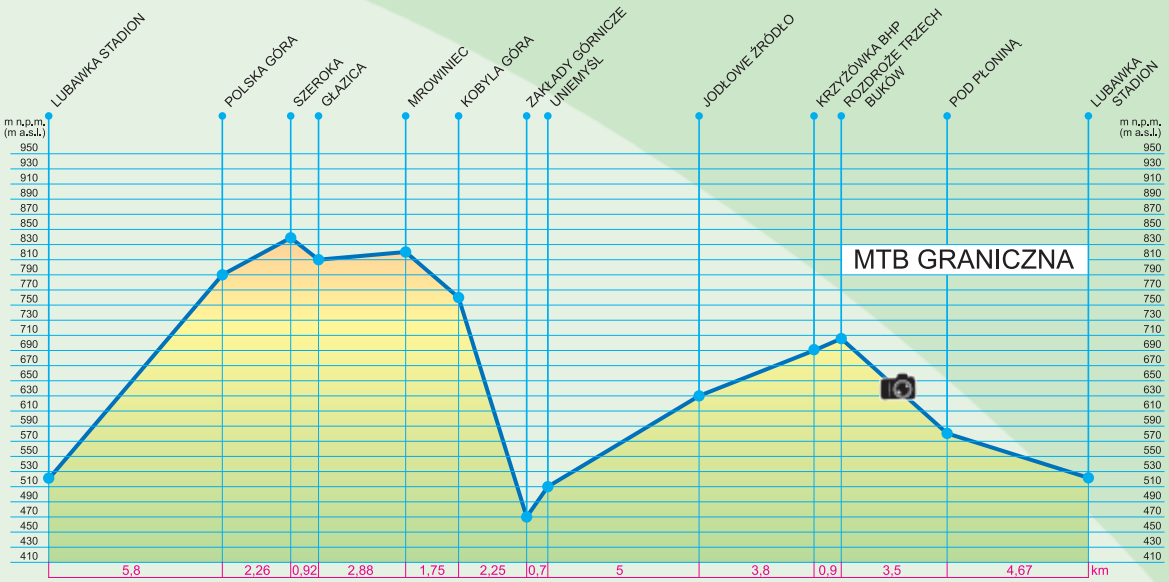
LUBAWKA STADION
POLSKA GÓRA
SZEROKA GŁAZICA
MROWINIEC
KOBYLA GÓRA
ZAKŁADY GÓRNICZE UNIEMYŚL
JODŁOWE ŹRÓDŁO
KRZYŻÓWKA BHP ROZDROŻE TRZECH BUKÓW
POD PŁONINĄ
LUBAWKA STADION
m n.p.m. (m a.s.l.)
950
930
910
890
870
850
830
810
790
770
750
730
710
690
670
650
630
610
590
570
550
530
510
490
470
450
430
410
MTB GRANICZNA
5,8
2,26
0,92
2,88
1,75
2,25
0,7
5
3,8
0,9
3,5
4,67
km

MTB GRANICZNA

Długość: 34,4 km.
Oznakowanie: kolor niebieski.

Szlak długi, dość uciążliwy, biegnący w większości drogami terenowymi i duktami leśnymi. W niektórych odcinkach bardzo trudny, wymagający sporej siły i kondycji. W dużej części przebiegający wzdłuż granicy polsko - czeskiej.

Szlak posiada spore walory sportowe i krajobrazowe. Ponadto trasa wymaga dość dobrego sprzętu - zalecany jest rower z amortyzatorami.

Przebieg: stadion w Lubawce, Polska Góra, Przełęcz Mała, Głazica, Mrowiniec, Zakłady Górnicze w Okrzeszynie, Uniemyśl, Jodłowe Źródło, Krzyżówka BHP, Rozdroże Trzech Buków, Pod Płoniną, stadion w Lubawce.

MTB GRANICZNA
(*MTB GRANICZNA*)

Length: 34,4 km.
Marking: color blue.

The trail is long, pretty heavy and goes mostly along ground and forest roads. Some sections are very heavy and require strength and fit from cyclists. In its bigger part the trail goes along the border of Poland and Czech Republic.

The trail has pretty sport and landscape values. Moreover the trail requires good equipment - the bike with shacks is recommended.

Course: stadium in Lubawka, Polska Góra, the Mała Pass, Głazica, Mrowiniec, the Mine in Okrzeszyn, Uniemyśl, Jodłowe Źródło, the BHP cross-road, the „Trzy Buki" cross-road, Pod Płoniną, stadium in Lubawka.

MTB KOLOROWE JEZIORKA

Długość: 12 km.
Oznakowanie: kolor niebieski.

Szlak trudny i męczący, przeznaczony dla zaawansowanych rowerzystów. Trasa o znacznych przewyższeniach oraz wybitnych walorach krajobrazowych. Wskazane posiadanie roweru z amortyzatorami. W niektórych miejscach konieczność prowadzenia roweru. Na wiosnę oraz po opadach w niektórych miejscach może występować miękkie podłoże.

Przebieg: Wieściszowice, Purpurowe Jeziorko, Raszów, Przełęcz Rędzińska, Wieściszowice.

Warto zobaczyć:
Kolorowe Jeziorka w Wieściszowicach oraz kościoły w Raszowie (z mauzoleum rycerskiej rodziny von Schaffgotsch) i Wieściszowicach.

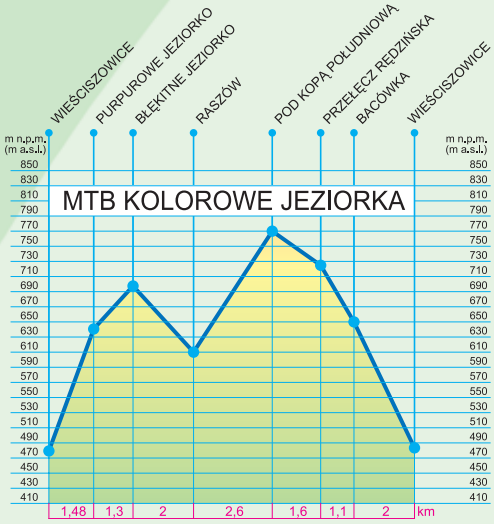

MTB COLORFUL LAKES
(MTB KOLOROWE JEZIORKA)

Length: 12 km.
Marking: color blue.

A difficult and tiring trail, recommended for advanced bicyclists. It is characterized by appreciable uphills/downhills and remarkable landscape values. Bikes with shacks are recommended. In same parts of trail the bike should be carry. During spring and after intensive rains soft grounds could occur.

Course: Wieściszowice, the Purple Lake, Raszów, the Rędzińska Pass, Wieściszowice.

Worth seeing:
the Colorful Lakes, churches in Raszów and Wieściszowice.

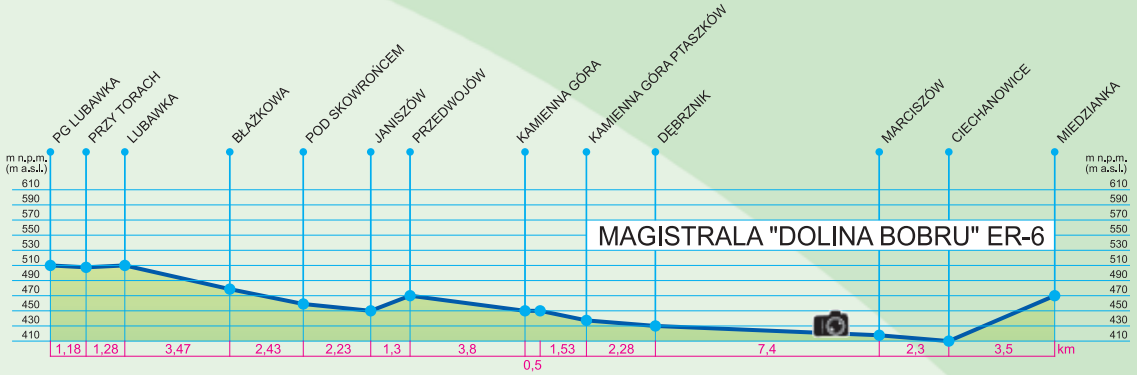
PG LUBAWKA
PRZY TORACH
LUBAWKA
BŁAŻKOWA
POD SKOWROŃCEM
JANISZÓW
PRZEDWOJÓW
KAMIENNA GÓRA
KAMIENNA GÓRA PTASZKÓW
DĘBRZNIK
MARCISZÓW
CIECHANOWICE
MIEDZIANKA
m n.p.m.
(m a.s.l.)
610
590
570
550
530
510
490
470
450
430
410
MAGISTRALA "DOLINA BOBRU" ER-6
1,18
1,28
3,47
2,43
2,23
1,3
3,8
0,5
1,53
2,28
7,4
2,3
3,5
km

MAGISTRALA „DOLINA BOBRU”

Długość w granicach Ziemi Kamiennogórskiej: 34 km.
Oznakowanie: ER-6.

Szlak międzynarodowy, łatwy, biegnący tuż przy brzegach rzeki Bóbr. Jadąc od Lubawki, szlak wiedzie praktycznie na całym odcinku Ziemi Kamiennogórskiej na północ. Trasa o wybitnych walorach widokowych i łatwej dostępności do licznych zabytków.

Przebieg: dawne przejście graniczne w Lubawce, Błażkowa, Janiszów, Przedwojów, Kamienna Góra, Ptaszków, Dębrznik, Marciszów, Ciechanowice, Miedzianka.

Dalej szlak prowadzi wzdłuż rzeki Bóbr przez Jelenią Górę, Pilchowice aż do Bolesławca. Długość łączna szlaku 122 km.

Warto zobaczyć:
rynek i kościoły w Lubawce, Muzeum Tkactwa oraz kościoły: Łaski i pw. Świętych Piotra i Pawła w Kamiennej Górze, kościoły w Marciszowie, renesansowy pałac i kościół w Ciechanowicach.

„DOLINA BOBRU” THOROUGHFARE
(MAGISTRALA „DOLINA BOBRU”)

Length in the district: 34 km.
Marking: ER-6.

International trail that easy goes along the bank of the Bóbr River. Starting in Lubawka, it goes north in practically whole its length in the Land of Kamienna Góra. It is picturesque track and many of relics are accessible easily from it.

Course: the former border crossing in Lubawka, Błażkowa, Janiszów, Przedwojów, Kamienna Góra, Ptaszków, Dębrznik, Marciszów, Ciechanowice, Miedzianka.

After it the trail continues along the bank of the Bóbr River, crosses Jelenia Góra, Pilcowice and reaches Bolesławiec. Total length of the trail is 122 km.

Worth seeing:
the market and churches in Lubawka, the Museum of Lower Silesia Weaving and the Church of the Grace and the Church of Saint Peter and Saint Paul in Kamienna Góra, the church in Marciszów, renaissance palace and church in Ciechanowice.

Przebieg szlaków łącznikowych, oznaczono kolorem czarnym (wyjątek stanowi łącznik szlaku „Kruczy Kamień" (zielony) ze szlakiem „Święta Góra" (czerwony).

1. Łącznik Szlaku Cystersów (żółty) i Szlaku Transgranicznego Wschodniego (czerwony) z Magistralą ER-2 „Liczyrzepa". Biegnie z Gorzeszowa, przez Olszyny do Chełmska Śląskiego. Długość łącznika 6,5 km. Po drodze można zwiedzić rezerwat Głazy Krasnoludków. Trasa łatwa, biegnąca asfaltem w Gorzeszowie (ok. 1,5 km) i drogą utwardzoną.

2. Łącznik Szlaku Obwodnica Dolomitowa (zielony) z Magistralą ER-2 „Liczyrzepa" i Szlakiem Transgranicznym Zachodnim (czerwony). Biegnie z Miszkowic przez Jarkowice, Dolinę Srebrnika do Rozdroża pod Owczarką. Długość łącznika 4,2 km. Po drodze mija schronisko „Srebrny Potok", przecinając ścieżkę dydaktyczną, a dalej przebiega obok ruin wapiennika. Trasa biegnąca asfaltem i drogami bitymi, a pod koniec pnąca się ostro do góry.

3. Łącznik Obwodnicy Dolomitowej (zielony) z Magistralą ER-2 „Liczyrzepa" i Szlakiem Transgranicznym Zachodnim (czerwony). Biegnie z Przełęczy Kowarskiej do miejsca, w którym Żółta Droga przecina drogę asfaltową do dawnego przejścia granicznego na Przełęczy Okraj. Długość łącznika 4,8 km. Po drodze warto zwiedzić sztolnie kowarskie. Trasa trudna, początkowo biegnąca asfaltem, a od sztolni górską drogą z ostrym podjazdem doliną potoku Jelenia Struga.

4. Łącznik Szlaku Transgranicznego Zachodniego (czerwony) z dawnym turystycznym przejściem granicznym Niedamirów/Albeřice. Długość łącznika 0,7 km, trudny podjazd górskim duktem.

5. Łącznik Magistrali ER-2 „Liczyrzepa" ze Szlakiem Transgranicznym Zachodnim (czerwony). Biegnie z Niedamirowa do Opawy. Trasa o wybitnych walorach widokowych z panoramą w kierunku południowym na Zaclerski Grzbiet z hałdami dawnych kopalni węgla w Zaclerzu. Długość trasy 1,9 km. Łącznik biegnie asfaltem.

6. Łącznik Szlaku Obwodnica Marciszowska (czerwony) ze Szlakiem MTB „Kolorowe Jeziorka". Biegnie w Raszowie od krzyżówki do ostatniego zabudowania. Długość szlaku 0,25 km, trudny podjazd.

7. Łącznik Szlaku Obwodnica Marciszowska z północną granicą powiatu (Poręba). Długość łącznika 2,45 km, ostry podjazd drogą o złej nawierzchni.

8. Łącznik MTB Graniczna z punktem widokowym na granicy. Długość 2,2 km. Trasa trudna, po drogach leśnych wspinająca się zboczami Polskiej Góry .

9. Łącznik trasy rowerowej „Kruczy Kamień" z trasą rowerową „Święta Góra". Łącznik ten spina obie trasy na wysokości Domu Wczasowego „Lubczyk" (Lubawka) i kościoła p.w. Świętego Krzysztofa. Oznaczony jest kolorem niebieskim - długość 50 m.

The course of links is marked with color black [an exception is the link that connects „Kruczy Kamień" trail (green) and „Święta Góra" trail (red)].

1. The link of Cistercians' Trail (color yellow) and Eastern Transborder Route (color red) with „Liczyrzepa" Thoroughfare ER-2. It runs from Gorzeszów through Olszyny to Chełmsko Śląskie. The length 6,5 km. On the way worth visiting the Reserve of Dwarfs' Boulders. The trail is simple, goes on asphalt road in Gorzeszów (apoximately 1,5 km) and on hardened road.

2. The link of Dolomitowa Beltway (color green) with „Liczyrzepa" Thoroughfare ER-2 and Western Transborder Route (color red). It goes from Miszkowice, crossing Jarkowice and the Valley of Srebrnik to the cross-road at the foot of Owczarka hill. The length of this track is 4,2 km. On the way it is going by the hostel „Srebrny Potok", crossing the educational path and passing by the lime kiln's ruin. The trail is intermediate degree, goes on asphalt and hardened roads, at the end goes uphill sharply.

3. The link of Dolomitowa Beltway (color green) with „Liczyrzepa" Thoroughfare ER-2 and Western Transborder Route (color red). It runs from Kowarska Pass to the cross-road of Yellow Road with asphalt road to border-crossing Okraj. The length of the track is 4,8 km. On the way the Kowary Drifts are worth seeing. The trail is hard, at the beginning it goes on asphalt road but from the drifts it runs uphill very sharply in the Valley of Jelenia Struga Stream.

4. The link of Western Transborder Route (color red) and border-crossing Niedamirów/Albeřice (for pedestrians and bicyclists only). The length is 0,7 km. It is very hard trail on mountain duct.

5. The link between Liczyrzepa thoroughfare ER-2 an Western Transborder Route (color red). It leads from Niedamirów to Opawa. It is incredible picturesque, with the panorama of Zaclerski Grzbiet and dumps of old mine in Zacler. Length 1,9 km. It goes on asphalt.

6. The link track between Marciszowska Beltway (color red) and MTB Colorful Lakes route. It goes from the cross-road in Raszów to the last buildings of the village. Heavy road uphill of the length 0,25 km.

7. The link of Mariszowska Beltway trail that connects it with northern border of commune (Poręba). The link of length 2,45 km runs on leaky asphalt road sharply uphill.

8. The link connecting MTB Graniczna Trail and view point at the border. It is heavy trail of length 2,2 km, climbing on slopes of Polska Góra hill and forest roads.

9. The link of „Kruczy Kamień" Trail and „Święta Góra" Trail. It connects those trails at the level of hostel Lubczyk and the Church of Saint Christopher. The link is marked with blue color, length 50 m.

GÓRSKIE TRASY ROWEROWE WYZNAKOWANE NA TERENIE GMINY KAMIENNA GÓRA (MTB)

Są to trasy rowerowe o średniej skali trudności oraz dużych walorach krajoznawczych. Wyznakowane są w okolicach Kochanowa i prowadzą duktami leśnymi i częściowo drogami asfaltowymi. Łącznik tras nr 26 (wyznakowany na pomarańczowo) dociera do Mieroszowa, gdzie można wpiąć się w system tras Strefy MTB Sudety. Więcej informacji na stronie:
www.strefamtbsudety.pl

MOUNTAIN BIKE TRAILS MARKED BY KAMIENNA GÓRA COMMUNE (MTB)

Those are bicycle routes of medium difficulty and great sightseeing values. They are marked out in the vicinity of Kochanów village and lead through forest paths and partly by asphalt roads. The routes connector No. 26 (marked in orange) reaches Mieroszów, where is possible to join the system of routes of the MTB Sudety zone.
For more information, please visit:
www.strefamtbsudety.pl

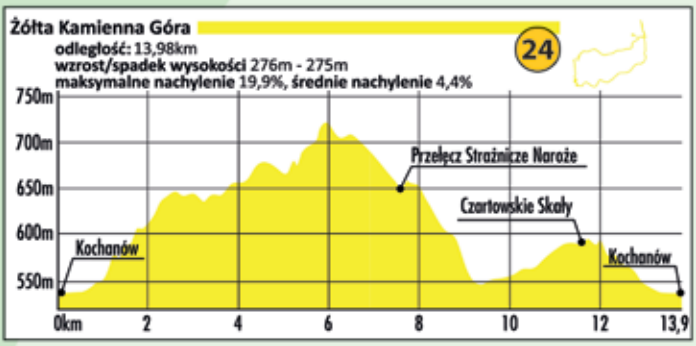

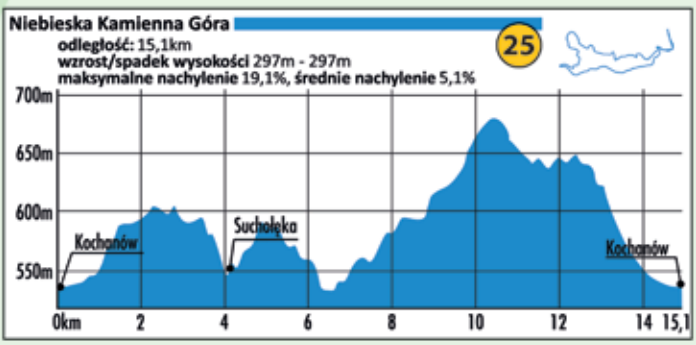

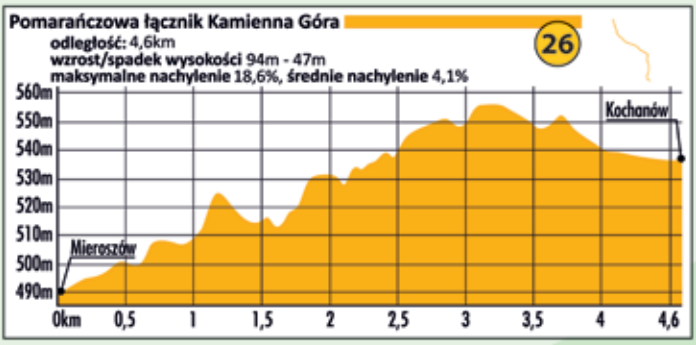

GÓRSKIE TRASY ROWEROWE WYZNAKOWANE PRZEZ GMINĘ LUBAWKA (MTB)

Trasy rowerowe o średniej skali trudności i dużych walorach krajoznawczych, przebiegające po terenach leśnych otaczających Lubawkę. Prowadzą głównie duktami leśnymi i są trasami jednokierunkowymi.

TRASA ROWEROWA „KRUCZY KAMIEŃ”
Długość: 18 km.
Oznakowanie: kolor zielony.

Przebieg: stadion w Lubawce, Dolina Miłości, Krzyżówka BHP, Rozdroże Trzech Buków, DW Lubczyk, skocznia narciarska, stadion w Lubawce.
Uwaga! Przebieg trasy na pierwszych 3 km jest zbieżny z trasą Graniczną MTB, wyznakowaną na niebiesko, a w dalszej części w krótkich odcinkach z Magistralą „Liczyrzepa” (znakowaną ER-2), Szlakiem Cystersów (kolor żółty) oraz Trasą Transgraniczną Wschodnią (kolor czerwony).

TRASA ROWEROWA „ŚWIĘTA GÓRA”
Długość: 22 km.
Oznakowanie: kolor czerwony.

Przebieg: stadion w Lubawce, DW Lubczyk, kościół pw. Świętego Krzysztofa, Góra Pustelnia, Przełęcz Lipowe Siodło, stok narciarski, stadion w Lubawce.
Uwaga! Przebieg trasy w początkowym jej odcinku (300 m) jest zbieżny z przebiegiem Trasy Transgranicznej Wschodniej znakowanej na czerwono.

MOUNTAIN BIKE TRAILS MARKED BY LUBAWKA COMMUNE (MTB)

They are picturesque trails for intermediate bicyclists. Those trials are crossing forests in surrounding areas of Lubawka. Mainly they go on forest ducts and one-way tracks.

„KRUCZY KAMIEŃ” BIKE TRAIL
Length: 18 km.
Marking: color green.

Course: stadium in Lubawka, Love Valley, BHP cross-road, Trzy Buki cross-road, Lubczyk hostel, ski-jump, stadium in Lubawka.
Important notice: The first length of 3 km of that trail is overlapping the course of MBT Graniczna, marked with color blue, and in next parts in a few segments with „Liczyrzepa” thoroughfare (marked ER-2), Cistercians' trail (color yellow) and Eastern Transborder Trail (marked with color red).

„ŚWIĘTA GÓRA” BIKE TRAIL
Length: 22 km.
Marking: color red.

Course: the stadium in Lubawka, Lubczyk hostel, the Church of Saint Christopher, Pustelnia mountain, the Lipowe Siodło Pass, ski-park in Lubawka, stadium in Lubawka
Important notice: The fist length of 300 m of that trail is overlapping the course Eastern Transborder Trail (marked with color red).

Dębrznik

Historia tej leżącej w dolinie Bobru wsi sięga XIV wieku. Obecnie jest ona doskonałym punktem wypadowym na Lisie Skały, Kolorowe Jeziorka i do wielu innych turystycznych atrakcji regionu. Od kilku lat organizowany jest tu **Bike Rajd Lisich Skałek - rajd MTB** wytyczony duktami leśnymi, zlokalizowanymi w obrębie wsi Dębrznik, Marciszów oraz Antonówka. Trasa wyścigu gwarantują moc doznań sportowych i estetycznych ze względu na okoliczne, wspaniałe krajobrazy.
Więcej informacji na stronie:
www.bikerajd.pl

Dębrznik

The history of this village located in the valley of the Bóbr River dates back to the 14thcentury. At present it is a perfect starting point for the Lisie Skały, Colorful Lakes and many others tourists attractions of this region. For several years a MTB rally has been organizing here. It is called **the Bike Ride Lisich Skałek** and his route runs through forest tracks located within the region of villages of Dębrznik, Marciszów and Antonówka. The route of the rally guarantees many sports thrills as well as many aesthetic impressions due to surrounding wonderful landscapes.
For more information, please visit:
www.bikerajd.pl

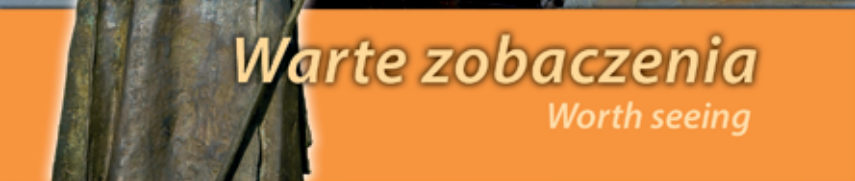

Warte zobaczenia

Worth seeing

ATRAKCJE TURYSTYCZNE GMINY KAMIENNA GÓRA
TOURISTIC ATTRACTIONS OF KAMIENNA GÓRA COMMUNE

Krzeszów

Leżący nad rzeką Zadrną, w centralnej części Kotliny Krzeszowskiej, jest najbardziej atrakcyjną turystycznie miejscowością gminy Kamienna Góra i głównym punktem w programie zwiedzania Ziemi Kamiennogórskiej. Początki Krzeszowa sięgają roku 1242, kiedy to księżna Anna, wdowa po Henryku II Brodatym przekazała tereny zwane Cresovbor benedyktynom z czeskich Opatovic.

Benedyktyni zrezygnowali w 1289 r. z darowizny na rzecz Bolka I, księcia świdnicko-jaworskiego, który w roku 1292 sprowadził do Krzeszowa henrykowskich cystersów. Od tej pory do roku 1810 (kasacja dóbr zakonu) historia regionu trwale związana była z działalnością cystersów. Zakon prowadził na szeroką skalę działalność kulturalną, gospodarczą i polityczną i szybko rósł w siłę. Pod koniec XIV wieku jego posiadłości sięgały po Świdnicę, Jawor i Strzegom i ustępowały wielkością jedynie włościom książęcym. Złoty okres w historii Krzeszowa wystąpił na przełomie XVII-XVIII w. pod rządami opatów: Bernarda Rosy, Dominika Geiera, Innocentego Fritscha. Z tego okresu pochodzą najbardziej znane krzeszowskie zabytki skupione w zespole klasztornym, który jest jedną z najwspanialszych pereł budownictwa barokowego w Europie.

Krzeszów

Situated on the River Zadrna in the centre of the Krzeszowski Basin, is the most attractive tourist resort in the area and the principal location for discovering more about the Kamienna Góra Commune. The origins of Krzeszów date back to 1242, when Princess Anne, the widow of Henry II The Bearded, gave the land of Cresovbor to the Benedictines from Czech Opatovice.

The Benedictines abandoned it in 1289, as a donation to Bolko I, Duke of Świdnica and Jawor, who brought Cistercians to Krzeszów in 1292. From then on until 1810 (the end of the order), the history of the region was permanently connected with the activities of the Cistercians. The order led to widespread cultural, economic and political developments, and quickly grew in strength. At the end of the fourteenth century, the estate had grown to include Świdnica, Jawor and Strzegom and had become the size of a princely manor. Krzeszów's golden age occurred at the turn of the seventeenth and eighteenth centuries under the rule of the abbots: B. Rosa, D. Geier, and I. Fritsch. From this period onwards, the most famous monument became the monastery, which is one of the jewels of European Baroque architecture.

Przepiękna **Bazylika Mniejsza pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny**, góruje nad okolicą, a jej ponad 70-metrowe wieże stanowią charakterystyczną dominantę w krajobrazie, widoczną z odległości wielu kilometrów. Wzniesiona została na miejscu gotyckiego kościoła w latach 1728-35 (7 lat budowy miało odniesienie symboliczne - gdyż tyle czasu budowano świątynię jerozolimską). Kościół powstał z inicjatywy opata Innocentego Fritscha i należy do najwyższej klasy dzieł baroku w Polsce. Autor projektu bazyliki nie jest znany, ale możliwe, iż wywodził się on z kręgu czeskiego architekta Kiliána Ignáca Dientzenhofera. Ołtarz główny zdobi obraz Petera Brandla, ołtarze boczne wykonali Ignacy König oraz Josef Smišek,

obrazy namalował m.in. Feliks Antoni Scheffler, a wspaniałe polichromie są dziełem Jerzego Wilhelma Neunhertza. W przebogato zdobionym wnętrzu uwagę zwiedzających przyciągają m.in. stalle, kazalnica, ołtarze boczne oraz organy - dzieło Michała Englera oraz ikona Matki Bożej Łaskawej, koronowana w 1997 r. przez papieża Jana Pawła II. Fasadę bazyliki zdobią wspaniałe dzieła sztuki rzeźbiarskiej autorstwa m.in.: Ferdynanda Maximiliana Brokoffa, Antoniego Darazila oraz Jerzego Gode.

Po wschodniej stronie kościoła znajduje się dobudowane w 1735 roku **Mauzoleum Piastów Świdnicko-Jaworskich**. Jest to rzadko spotykany przykład architektury grobowej. Wysoka budowla, nakryta jest dwoma kopułami z latarniami o średnicy ponad 9 m, ozdobionymi malowidłami Jerzego Neunhertza (1736-38 r.) poświęconymi historii fundacji klasztornej oraz samego klasztoru. Wystrój wnętrza, bogato zdobiony freskami i marmurami, należy do najciekawszych rozwiązań tego typu w Europie. W krzeszowskim mauzoleum spoczywają m.in. Bolko I Surowy oraz jego wnuk Bolko II Mały oraz inni członkowie rodziny książęcej.

*The beautiful **Basilica Minor, dedicated to the Assumption of the Blessed Virgin Mary**, rises up over the surrounding area, with its over 70-meter tower being the dominant feature in the landscape, visible for miles around. It was built on the site of a Gothic church between the years 1728 and 1735 (the 7 years of construction were a symbolic reference as that is how long it take to build the temple in Jerusalem). The church the initiative of Abbot I. Fritsch and one of the greatest Baroque works in Poland. The designer of the basilica is unknown, but it is possible that it owes its origins to of Czech architects lead by K. I. Dientzenhofer. The main altar is adorned with the image P. Brandl, while the side altars were the work of I. König and J. Smíšek, with images painted by F. Scheffler among others, and a magnificent wall paintings by J. Neunhertz.*

*The lavishly decorated interior attract the attention of visitors, for example, the pews, the pulpit, side altars and the organs, the work of M. Engler, as well as the icon crowned by Pope John Paul II in 1997. The church facade is decorated with magnificent works of art sculpted by artists such as F. M. Brokoff, A. Darazil and J. Gode. On the eastern side of the church you can find **the Świdnica's Piasts Mausoleum**, built in 1735, and a rare example of funerary architecture. The tall building, incorporating two domes with lanterns of over metres in diameter, is decorated with paintings by J. Neunhertz (1736-38) relating the history of the foundation and activities of the monastery. The interior, richly decorated with frescoes and marble, is one of the most interesting works of this type in Europe. The Mausoleum is where Bolko I The Austere, his grandson Bolko II The Younger and other members of the princely family were laid to rest.*

Kościół świętego Józefa - zaprojektowany przez budowniczego Marcina Urbana z Lubawki, po katastrofie budowlanej (runięcie dwóch 40-metrowych wież) został dokończony przez Michała Kleina z Nysy. Jego budowa została zainicjowana przez opata Bernarda Rosę w latach 1690-96 i została zrealizowana w stylu wczesnego baroku. Przeznaczony był jako świątynia m.in. dla Bractwa Świętego Józefa, ale także krzeszowskiej parafii. Jest to halowy budynek zbudowany na planie prostokąta o wymiarach: długość - 57,7 m, szerokość - 25 m. Na fasadzie między pilastrami w niszach mieszczą się figury Chrystusa, Marii oraz Józefa. Dość skromnie (oczywiście jak na krzeszowskie realia) wyposażone wnętrze kryje wybitne dzieło malarstwa barokowego, wykonane przez mistrza Michała Willmanna (1630-1706) oraz jego pomocników (syna Michała Leopolda Willmanna i pasierba Jana Krzysztofa Liszkę) za pomocą techniki al fresco. Jest to cykl pięćdziesięciu malowideł przedstawiających genealogię i dzieje Świętej Rodziny. Wśród nich, na uwagę zwiedzających świątynię, zasługują cykle: „Siedem radości św. Józefa" oraz „Siedem smutków św. Józefa" - namalowane na ścianach i wysklepkach bocznych kaplic. Poza tym niezwykle interesujący jest ołtarz z tabernakulum z roku 1678 (autorstwa Jerzego Schroettera), organy oraz bogato zdobiona drewniana ambona z 1707 roku. Ciekawostką jest to, iż „Śląski Rembrandt", jak zwie się nierzadko Willmanna, umieścił na jednym z fresków także samego siebie w postaci karczmarza, a Świętą Rodzinę potrafił umiejscowić w swojskich, sudeckich krajobrazach.

***The Church of St. Joseph** - designed by architect M. Urban of Lubawka and, following a construction disaster (the collapse of two 40-metre towers), was completed by M. Klein of Nysa. Its construction was initiated by the abbot Bernard Rosa in the years 1690-96 and was completed in the style of the early Baroque period. The building was originally intended as a shrine, for the Society of Saint Joseph among others, but it also served as the Krzeszów parish church. The main hall building was constructed as a rectangle with a length of 57.7 metres and a width of 25 metres. If you look at the façade between the pillars you will find statues*

of Christ, Mary and Joseph located in niches. The fairly modest furnishings of the interior include some outstanding works of Baroque painting, by master M. Willmann (1630-1706) and his apprentices (his son M. Willmann and his stepson J. K. Liszka) using the al fresco technique. They form a series of fifty paintings of the gealogy and history of the Holy Family. Of particular note to visitors are „The seven joys of St. Joseph" and „The Seven sorrows of St. Joseph", painted on the walls and roof supports of the side chapels. Other particularly interesting features are the altar of the tabernacle dating from 1678 (by J. Schroetter), the organ and the ornate wooden pulpit of 1707. It is interesting that the „Silesian Rembrandt", as Willmann was often called, put an identical fresco up when working as an innkeeper, and the Holy Family were able to reside in their own Sudeten landscapes.

Kalwaria Krzeszowska jest drugim tego typu obiektem w Sudetach po Kalwarii Wambierzyckiej. Pomysł jej budowy narodził się w wyniku pielgrzymki opata Bernarda Rosy do Rzymu w 1661 r. Duże znaczenie miała też sława Kaplicy Grobu Świętego znajdującego się w Zgorzelcu. Kalwaria to dosłowne tłumaczenie hebrajskiego słowa - Golgota - Wzgórze Czaszek, na którym został ukrzyżowany Chrystus,

dlatego też stacje z etapami Męki Pańskiej i złożeniem do Grobu ustawiano, na wzór jerozolimski, na wzgórzu. Kalwaria Krzeszowska nie przestrzega tego założenia, gdyż kapliczki są rozproszone na płaskim terenie, wśród lasów, pól i na przyklasztornym cmentarzu. Cała droga krzyżowa ma ponad 5 km długości, a poszczególne stacje i kaplice ustawione są od kościoła klasztornego do Betlejem i z powrotem. Jej budowę rozpoczęto w 1672 r., a zakończono łącznie z dekoracjami w 1678 r. Pierwsze kaplice były zbudowane z drewna, lub w konstrukcji szkieletowej, ozdobione freskami Marcina Leistritza i nieznanego artysty; obrazy namalował Michał Willmann i jego uczniowie, rzeźby były dziełem Jerzego Schrottera, a ołtarze - Stefana Kose i Jana Hoffmana. W latach 1703-12 drewniane kapliczki zastąpiono murowanymi, ufundowanymi przez kolejnego opata Daniela Geyera. Wtedy również wytyczono obecny przebieg Drogi Krzyżowej.

***Calvary in Krzeszów** is the second of its kind in the Sudetenland after Wambierzycka Calvary. The idea of the building arose out of a pilgrimage to Rome by Bernard Rosa in 1661. Also of great significance was the famous Chapel of the Holy Sepulchre in Zgorzelec (Görlitz). Calvary is the literal translation of the Hebrew word Golgotha, meaning 'Hill of the Skull', where Christ was crucified, and this is why the Stations of the Cross, showing Christ's Passion and burial in the tomb, as*

occurred in Jerusalem, are portrayed on the hill. Calvary does not conform to the usual model of shrines, scattered around flat terrain, surrounded by forests and fields, and next to monastery cemeteries. The entire Way of the Cross is more than 5 km long, and the individual Stations of the Cross and chapels are placed on a route from the monastery church to Bethlehem and back. Their construction started in 1672 and was finished, together with the decorations, in 1678. The first chapels were built of wood, or in a frame structure, and decorated with frescoes by M. Leistritz and an unknown artist. Their paintings were by M. Willmann and his students, while the sculptures were the work of J. Schrotter. The altars are those of S. Kose and J. Hoffman. Between the years 1703 and 1712 the wooden chapel was replaced with brick, funded by the next abbot, Daniel Geyer. This was also when the present Way of the Cross was laid out.

W odległości 1,5 km od zespołu klasztornego, u podnóża Anielskiej Góry, nad potokiem Cedron - opat Bernard Rosa (wzorując się na podobnym obiekcie klasztornym augustianów w Pradze) zbudował zespół obiektów zwany **Betlejem**. W jego skład wchodzi m.in. wzniesiona na palach pośrodku stawu, drewniana budowla tzw. pawilon opacki. Powstał on w latach 1674-80 i pełnił rolę ośrodka kontemplacyjno-wypoczynkowego dla krzeszowskich zakonników. Zbudowany jest on na rzucie ośmioboku, a centralną salę otacza drewniany ganek, połączony z brzegiem

drewnianym mostkiem. Wnętrze pawilonu kryje wspaniałe malowidła, przedstawiające sceny o tematyce wodnej, nawiązujące do Starego Testamentu.

At a distance of 1.5 km from the monastery, nestling in the foothills of Anielska Góra (Angel Mountain), by the Cedron brook, the abbot B. Rosa built a complex of buildings called ***Bethlehem*** *(modelled on a similar Augustinian monastery in Prague). Among its buildings is one, made of wood and built on stilts in the middle of a pond, called Abbot Hall. It was built between 1674 and 1680 to serve as a centre for contemplation and rest for members of the Krzeszów order. Built to an octagonal plan, it features a central hall surrounded by a porch and connected to the shore by way of a wooden bridge. Hidden away inside the pavilion are wonderful paintings that depict scenes of water and alluding to the Old Testament.*

Raszów

Położona pięknie u stóp Wielkiej Kopy wieś, pochodząca z XIII w. Od XIV stulecia należała do rycerskiej rodziny von Schaffgotsch - jednej z najbogatszych i najbardziej znanych na Śląsku (do 1945 roku) rodzin. Von Schaffgotsche związani byli przede wszystkim z Cieplicami, ale posiadali także ziemie wokół Gryfowa, Sobieszowa oraz Lwówka Śląskiego. I właśnie renesansowe **mauzoleum tej rodziny, znajdujące się w kościele Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny** jest największą atrakcją turystyczną Raszowa. Centralne miejsce w mauzoleum zajmują dwie tumby z nagrobkami dwóch par małżeńskich z rodziny Schaffgotschów: Hansa I Schof Gotscha, zmarłego w 1565 i jego małżonki Salome z domu von Nimptsch oraz Hansa II Schaffgotscha (zm. 1572) oraz jego żony Margarethy. W mauzoleum możemy obejrzec także niezwykle interesujące epitafia poświęcone dzieciom. Jednak największe wrażenie robią wspomniane dwa nagrobki tumbowe oraz marmurowy nagrobek rycerza ozdobiony stojącą postacią w imponującej zbroi.

Raszów

Beautifully situated at the foot of the Wielka Kopa, the village dates from the thirteenth century. From the fourteenth century it belonged to the von Schaffgotsch family of knights, one of the richest and most famous families in Silesia until 1945. The von Schaffgotsches were primarily associated with Cieplice, but they also had lands around Gryfów, Sobieszów and Lwówek Śląski. As you might expect, ***the renaissance-style family mausoleum, located in the Church of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary****, is the most popular tourist attraction in Raszów. The centrepiece of the mausoleum is occupied by the two tombstones marking the tombs of the two married couples and their families: the Schaffgotschs (Hans I Schof Gotsch, who died in 1565 and his wife Salome from the von Niptsch family) and Hans II Schaffgotsch (who died in 1572) and his wife Margarethe. You can also see in the Mausoleum the very interesting epitaphs for the children and, most impressively of all, the two marble tombstones decorated with a standing figure of a knight in armour.*

Kochanów

Mała wieś łańcuchowa, założona w XIII w. Obecnie znana z jedynego zachowanego na Dolnym Śląsku, **średniowiecznego kamiennego stołu sądowego**. Będąc w Kochanowie warto także zwiedzić XVII-wieczny kościółek pw. świętego Mateusza z barokowym ołtarzem, amboną i chrzcielnicą. Atrakcją turystyczną są także: krzyż pokutny, kolumna maryjna oraz figura św. Jana Nepomucena.

Kochanów

A small chain village, founded in the thirteenth century. It contains the only known preserved ***medieval stone judges' table in Lower Silesia****. While visiting Kochanów, you should visit the seventeenth-century church of St. Matthew with its baroque altar, pulpit and baptismal font. Other tourist attractions are the cross of penitence, the column of St. Mary and the statue of St. John of Nepomuk.*

Charakterystycznym elementem krajobrazów gminy Kamienna Góra są urokliwe **kapliczki i krzyże przydrożne, kolumny maryjne** oraz **figury św. Jana Nepomucena**. Poza tym występuje tu największa na Dolnym Śląsku koncentracja kamiennych zabytków średniowiecznego prawa. Wśród nich zwraca uwagę kilkanaście krzyży pokutnych (znajdują się one m.in. w Raszowie, Krzeszowie, Krzeszówku, Kochanowie, Czadrowie), pręgierz (Krzeszów), stół sądowy (Kochanów). Warto także zwiedzić urokliwe kościółki wiejskie w Pisarzowicach (XVI w.), Krzeszówku (XIV w.), Leszczyńcu (XVI w.), Kochanowie (XVII w.) oraz Rędzinach (XVI w.).

Another characteristic feature of the landscape of the Kamienna Góra Commune is ***the occurrence of chapels, wayside crosses, columns of St. Mary*** *and* ***statues of St. John of Nepomuk****. In addition to this, the Kamienna Góra region boasts the largest concentration of stone monuments of medieval law in Lower Silesia. Among them, a number are worth pointing out including several penitential crosses (one can be found in Raszów, Krzeszów, Krzeszówek, Kochanów, Czadrów) a whipping post (Krzeszów), and a judge's table (Kochanów). You should also take the opportunity to visit the village churches in Pisarzowice (16th century), Krzeszówek (14th century) Leszczyniec (16th century), Kochanów (17th century) and Rędziny (16th century).*

Rezerwat Głazy Krasnoludków

Jest rezerwatem geologiczno-krajobrazowym leżącym w obrębie pasma Zaworów. Położony 1,5 km na południowy zachód od wsi Gorzeszów, obejmuje powierzchnię 9,04 ha, na której ochroną objęte są bardzo rzadko spotykane formy wietrzenia piaskowca ciosowego. Tworzą one malownicze formy w kształcie grzybów, wieży, maczug oraz ambon dochodzących nawet do 30 metrów wysokości. Między skałami wije się sieć ścieżek tworzących labirynty. Teren rezerwatu porasta bór świerkowy z domieszką brzóz, sosen i buków. Głazy Krasnoludków od dawna stanowiły atrakcję turystyczną regionu, ubarwioną legendami o skrzatach, krasnoludkach i ukrytych przez nie skarbach. W okolice rezerwatu łatwo dotrzeć szlakami pieszymi i rowerowymi oraz samochodem (w pobliżu zlokalizowany jest parking). Corocznie w lipcu na Głazach Krasnoludków odbywa się Zlot Krasnali.

Dwarfs Boulders Reserve (Głazy Krasnoludków)

This is a geological-landscape reserve situated in the Zawory region. Located 1.5 km southwest of the village of Gorzeszów, it covers an area of 9.04 hectares, and this protected region contains some very rare forms of ashlar sandstone, shaped by the wind into picturesque forms resembling mushrooms, towers, clubs, and pulpits, and reaching up to 30 metres in height. A network of paths and mazes weave their way among the rocks, and the reserve is covered with spruce forest and mixture of birch, pine and beech trees. Dwarfs Boulders has long been a tourist attraction of the region, with its legends of gnomes, dwarves and their hidden treasures. The reserve is easily accessible by means of the walking and cycling routes, as well as by car (parking is available nearby). Every year in July the Dwarfs Boulders Reserve plays host to the National Dwarfs Rally.

Diabelska Maczuga

Piaskowcowy ostaniec skalny znajdujący się we wsi Gorzeszów, będący najbardziej rozpoznawalną skałą w regionie. Mając kształt spłaszczonego słupa z jednej, a maczugi o wysokości ok. 8 metrów z drugiej strony, zdaje się „wyrastać" bezpośrednio z łąki. W 1913 roku w setną rocznicę Bitwy Narodów pod Lipskiem, na jednym z boków skały umieszczono pamiątkową tablicę, która zachowała się po dziś dzień. Z Diabelską Maczugą wiąże się kilka legend, z których jedna opowiada o szatańskiej próbie zniszczenia cysterskiego klasztoru w Krzeszowie. Diabeł, który porwał w Skalnym Mieście w pobliskim Adršpachu skałę celem ciśnięcia nią w krzeszowskie opactwo,

lecąc z tym wielkim ciężarem zmęczył się w okolicy Gorzeszowa. Tam zaś blok skalny porzucił. Spadająca z dużej wysokości skała z impetem wbiła się w łąkę i pozostała w tym miejscu po dziś dzień. Dzięki takiemu zrządzeniu losu klasztor się zachował, więc turyści mają co podziwiać. Jako ciekawostkę należy wspomnieć, że skała została uwieczniona przez słynnego M. Willmanna na jednym z jego fresków w kościele św. Józefa w pocysterskim zespole klasztornym w niedalekim Krzeszowie.

The Devil's Club (Diabelska Maczuga)

This is a sandstone inselberg rock located in the village Gorzeszów and is the most recognizable rock in the region. On one side it forms the shape of a flattened pole and on the other it resembles a club about 8 metres tall. The whole thing seems to „grow „directly from out of the meadow. In 1913, the centenary of the Battle of Leipzig, a commemorative plaque was placed on one side and it has survived to this day. The Devil's Club has given rise to a number of legends, one of which tells of Satan's attempt to destroy the Cistercian monastery in Krzeszów. The devil, who snatched rock from Adršpach, with the purpose of hurling it at Krzeszowski abbey, flew with this great burden but grew tired in the region of Gorzeszów. There, he abandoned the monolith. Falling from an enormous height, the rock plunged into the meadow and remains there to this day. Thanks to such fate smiling on the monastery in this way, the buildings are preserved so that tourists can admire them. It is interesting to note that the rock was immortalized by the famous M. Willmann in one of his frescoes in the church of Saint Joseph in the Cistercian monastery in nearby Krzeszów.

Konie Apokalipsy

Urokliwa formacja skalna położona w okolicy Skalnika (945 m n.p.m.) - najwyższego szczytu Rudaw Janowickich. Z łatwo dostępnych szczytów skałek o fantazyjnych kształtach roztacza się przepiękna panorama Karkonoszy. Na Skalnik prowadzi kilka szlaków turystycznych np. z Czarnowa lub Leszczyńca, gdzie znajdują się ciekawe ruiny wapiennika, czyli pieca szybowego do przemysłowego wypalania wapna. Produkowane w nim wapno miało bardzo duże znaczenie gospodarcze, gdyż znajdowało zastosowanie zarówno w miejscowym budownictwie jak i rolnictwie - do wapnowania zakwaszonych górskich gleb. Ciekawe architektonicznie bryła wapiennika wykonana jest z kamienia polnego.

The Horses of the Apocalypse (Konie Apokalipsy)

This is a charming rock formation located in the area of Skalnik (945 metres above sea level) and is the highest peak in the Rudawy Janowickie mountains. Easily accessible, the rock summits form fanciful shapes and offer a beautiful panorama of the Karkonosze Mountains. The Skalnik area features several hiking trails, such as from Czarnów or Leszczyniec, where you can find an interesting ruins of limework - an industrial shaft furnaces for the burning of lime. The production of lime was of considerable economic significance, as it was used both in the local construction industry and in agriculture, in the liming of acidic upland soils. Of architectural interest are the lump of lime which were worked from fieldstone.

ATRAKCJE TURYSTYCZNE W OKOLICY
TOURISTIC ATTRACTIONS IN THE REGION

Chełmsko Śląskie

Obecnie wieś, która zachowała pierwotny układ urbanistyczny, świadczący o jej dawnym miejskim charakterze. Pierwsze dokumenty potwierdzające istnienie Chełmska Śląskiego na prawach miasta, pochodzą z XIII w. Od połowy XIV w. miasto będące własnością krzeszowskich cystersów. W XVI w. stało się znanym ośrodkiem

płóciennictwa i sukiennictwa oraz handlu nimi. Chełmsko Śląskie podupadło w czasie wojny trzydziestoletniej (1618-48), a nawet utraciło na pewien czas prawa miejskie. Ponowny rozkwit nastąpił na przełomie XVII i XVIII w., kiedy to rozwinęło się chałupnicze tkactwo lnu. Produkowane tutaj znakomite płótno rozchodziło się po całej

Europie; docierało nawet do Ameryki. Z tego też okresu pochodzą najważniejsze zabytki, które można w Chełmsku Śląskim podziwiać. Są nimi: zespół domów tkaczy tzw. „Dwunastu Apostołów" (1707 r.) - zaliczany do dziesięciu najciekawszych na ziemiach polskich, zabytków budownictwa drewnianego, kościół p.w. Świętej Rodziny (1670-75 r. i 1690-91 r.) - uznawany za jedną z piękniejszych świątyń barokowych na Dolnym Śląsku. Wśród wyposażenia kościoła, na uwagę zasługują: ambona, sklepienia pokryte dekoracją sztukatorską (dzieło artystów włoskich), późnogotycka rzeźba przedstawiająca Koronację Najświętszej Marii Panny (ok. 1500 r.), oraz pieta (ok. 1650 r.). Obok kościoła posadowiony jest budynek dawnej szkoły parafialnej, którego fasadę zdobi renesansowa dekoracja sgraffitowa. Idąc szlakiem niebieskim, dwa kilometry za wsią, trafimy na kaplicę, zbudowaną przez cystersów w latach 1721-22. Kaplica, urokliwie położona na skraju lasu i otoczona stacjami drogi krzyżowej, poświęcona jest Świętej Annie. Corocznie w Chełmsku Śląskim odbywa się dwudniowy Jarmark Tkaczy „Z lnem w Europie".

Chełmsko Śląskie

Nowadays, the country side of Chełmsko Śląskie still has its primitive urban arrangement, proclaiming its previous urban character. The first documents confirming the existence of Chełmsko Śląskie as a city come from XIII century. From the middle of the XIV century the town was property of Krzeszów's Cistercians. In the XVI century the town became a popular center for the yarn and weaving industry as well as trade. Chełmsko Śląskie collapsed during the thirty-year war (1618-48), and lost for a certain time its city rights. Redevelopment took place on the cusp of the XVII and XVIII centuries, when domestic linen weaving was developed. Production of won-derful linens then flourished and became popular all over the Europe and even in America.

From this period come also the main monuments located in Chełmsko Śląskie like: the Weavers' Housing Complex called „The Twelve Apostles" (1707) - accepted as one of the ten most interesting monuments of wooden architecture on Polish territory, the Holy Family Church (1670-75 and 1690-91) - considered one of the most beautiful baroque temples in Lower Silesia. Also deserving of your attention is a pulpit, a vaulted ceiling decorated with detailed art (masterpieces of Italian artists), a late-Gothic sculpture presenting the coronation of the Virgin Saint Mary (circa 1500), and Pieta (circa 1650). Next to the church there is a building of a former parish school of which the façade is decorated with the renaissance sgraffito technique. Walking along the blue track, two kilometers beyond the country side, there is a chapel built by the Cistercians between 1721 and 1722. The chapel devoted to Saint Anna has a charming location at the edge of the forest and is surrounded by the Stations of the Cross. Every year in Chełmsko Śląskie takes place the two-day Weaver's Market.

Grzbiet Lasocki

Będąc najbardziej na wschód wysuniętą częścią Karkonoszy, stanowi otulinę Karkonoskiego Parku Narodowego. Tu znajduje się najwyższy szczyt regionu Łysocina o wysokości 1188 m n.p.m. W paśmie Grzbietu Lasockiego można zaobserwować, charakterystyczny dla Karkonoszy, strefowy układ roślinności. Występuje tu wiele stanowisk roślin chronionych, m.in. naparstnicy purpurowej, gencjany, kosodrzewiny, orlika pospolitego i innych. Ze względu na dużą pokrywę śniegu utrzymującą się do końca kwietnia, teren jest doskonały do uprawiania narciarstwa skitourowego. Z wielu miejsc Grzbietu Lasockiego roztaczają się przepiękne panoramy, a widoczność przekracza czasami 100 km.

The Lasocki Ridge (Grzbiet Lasocki)

As the most eastward part of the Karkonosze Mountains it envelops the Karkonoski National Park. This is where the highest peak of the region is located - Łysocina, with an impressive 1188 m a.s.l. In the Lasocki Ridge you can notice the distinctive for Karkonosze zonal arrangement of flora. Many positions of protected plants can be found here, among others of the purple foxglove, gentian, dwarf mountain pine, columbine and others. Due to a big snow cover that lasts until end of April this location is perfect for ski tourism. From many places all over ridge there are beautiful panoramas, and visibility sometimes exceeds 100 km.

Jezioro Bukówka

Jeden z najwyżej położonych w Polsce sztuczny zbiornik wodny, powstały w wyniku spiętrzenia wody, zaporą na rzece Bóbr, zlokalizowaną we wsi Bukówka, pomiędzy górami Zameczek i Zadzierna. Pierwsza zapora powstała w latach 1903-05 i spiętrzała ok. 2,2 mln m^3 wody, a zmodernizowana w latach 1979-89 aż 16,75 mln m^3 - tworząc jezioro o powierzchni ok. 200 ha. Oprócz funkcji retencyjnych, zbiornik stanowi potencjalnie ogromny rezerwuar wody pitnej, o najwyższej klasie czystości. Jezioro udostępnione jest wędkarzom. Sława okazowych troci oraz szczupaków już dawno przekroczyła granice regionu. Na jeziorze istnieją doskonałe warunki do uprawiania windsurfingu, a kolorowe żagle na stałe wpisały się w wizerunek jeziora. Najpiękniejsza panorama zbiornika roztacza się z góry Zadzierna, na którą można dotrzeć ze wsi Bukówka szlakiem czerwonym.

The Bukówka Lake (Jezioro Bukówka)

One of the highest located artificial water reservoirs in Poland created as a result of damming up water by means of the Bóbr River dam located in the Bukówka village, between the hills of Zameczek and Zadzierna. The first dam was built in the years 1903-05 and after modernization in the years 1979-89 as much as 16.7 mln m^3, approximately 200 hectares. Apart from being a water storage facility the reservoir is a potentially vast reservoir of drinking water of the highest class of purity. The fame

of specimen sea trouts and pikes caught here has long spread beyond the limits of the region. The lake provides excellent conditions for windsurfing and the colourful sails has become an inherent part of the lake's image. The most beautiful panorama of the reservoir stretches from the Zadzierna hill.

Kamienna Góra

Miasto od 1249 roku, kiedy to Bolesław Rogatka zezwolił benedyktynom lokować wieś targową Landeshute (Kamienna Góra) na prawie niemieckim. Już w 1334 r. Kamienna Góra posiadała pełen samorząd i własne sądownictwo, co świadczyło o znaczeniu miasta w regionie. W burzliwych dziejach miasta szczególnie data 23 VI 1760 r. jest godna odnotowania. Jest to data słynnej bitwy pod Kamienną Górą tzw., „Pruskich Termopili", kiedy to miasto bronione przez 11 tysięcy żołnierzy pruskich, zdobyte zostało przez austriacką armię, dowodzoną przez feldmarszałka E.G. von Laudona.

Poza wspomnianym wcześniej Muzeum Tkactwa, warto w Kamiennej Górze zwiedzić neorenesansowy ratusz z jego wspaniałymi witrażami. Ciekawym zabytkiem jest barokowy kościół Matki Boskiej Różańcowej (jeden z sześciu na Dolnym Śląsku tzw. Kościołów Łaski), kościół pw. Świętych Piotra i Pawła (wzmiankowany już w 1294 r. i wielokrotnie przebudowywany - po raz ostatni w XVIII w.). We wnętrzu kościoła uwagę zwiedzających przykuwają: neogotycki ołtarz główny oraz dwa ołtarze boczne (jeden z nich drewniany, polichromowany tryptyk, pochodzi z 1520 r.), kamienna chrzcielnica oraz ambona. Wartym zwiedzenia jest, pogrążony w ciszy minionych lat, cmentarz żydowski, z zachowanymi macewami pochodzącymi z XVIII i XIX w. Cmentarz jest rzadkością na terenie Dolnego Śląska. Warto także przejść w cieniu arkad kamiennogórskiego rynku, po którym spacerowali m.in. Johann Wolfgang Goethe, John Quincey Adams (późniejszy prezydent Stanów Zjednoczonych) oraz Stanisław Poniatowski - bratanek ostatniego polskiego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Kamienna Góra

The town of Kamienna Góra was established in 1249 when Bolesław Rogatka allowed the Benedictines to locate the market village of Landeshute (Kamienna Góra) which functioned under German law. By 1334, Kamienna Góra had full autonomy and

its own jurisdiction, which proclaimed its meaning of this town in the region. In the stormy history of the city, the date of June 23, 1760 is especially worth remembering. It is the date of the famous battle of Kamienna Góra called „Prussian Thermopylae", when the city, protected by 11 thousand Prussian soldiers, was conquered by an Austrian army, commanded by Field Marshal E.G. von Laudon.

Besides the aforementioned the Museum of Lower Silesian Weaving, there is also a worthwhile neo-renaissance City Hall in Kamienna Góra with wonderfully stained glass. Other very interesting baroque monuments include the Church of the Rosary God Mother (one of six Lower Silesia churches known as the Churches of the Grace), and the Church of Saint Peter and Saint Paul (mentioned in documents dating back to 1294 and then repeatedly rebuilt thereafter - the last time during the XVIII century). Once inside the church the visitors can view the neo-Gothic main alter and two other side altars (one of them wooden and polychromic, built in 1520), a stone baptismal font and a pulpit. An important site to visit is a Jewish cemetery immersed in the silence of passed years with preserved tombstones from the XVIII and XIX century. The cemetery is a rarity in the Lower Silesian region. It is also recommended to walk in the shade of the arcades of the old market in Kamienna Góra, in which walked Johann Wolfgang Goethe, John Quincy Adams (who would later become a president of the USA).

Kolorowe Jeziorka

Trzy urokliwe i unikalne „jeziorka", są pokopalnianymi wyrobiskami, położonymi w Gminie Marciszów w okolicy Wieściszowic, na północnym stoku Wielkiej Kopy. Nazwę swą zawdzięczają różnym kolorom dna i wody, która je wypełnia (Purpurowe Jeziorko, Błękitne Jeziorko, Zielony Stawek). Położone na różnych wysokościach, są pozostałością po eksploatowanych od XVIII do XX wieku, złożach łupków pirytowych. Przy jeziorkach znajduje się parking, a w ich okolice prowadzą zarówno szlaki turystyczne jak i ścieżki rowerowe.

The Colourful Lakes (Kolorowe Jeziorka)

Three charming and unique „lakes" are post-mine excavations located in the Marciszów Commune not far away from Wieściszowice on the northern hillside of Wielka Kopa. Their name is derived from different colours of the bottom and water in the lakes (Purple Lake, Blue Lake, Green Pond). Situated on different heights they are remnants of old mining sites of pyrite slate deposits active from the 18th to the 20th century. There is a parking lot by the lake and you can reach the lakes through tourist and bike trails.

Lubawka

Miasto, którego udokumentowana historia sięga XIII w., a które prawa miejskie otrzymało z rąk księcia świdnicko-jaworskiego Bolka I, w roku 1292. Historia miasta była trwale związana z działalnością zakonu cystersów z Krzeszowa (do roku 1810, daty sekularyzacji zakonu). Historia Lubawki jest zbieżna z historią Śląska, będącego we władaniu korony polskiej (do 1392 r.), potem czeskiej, a następnie monarchii habsburskiej i państwa pruskiego. Miasta nie oszczędzały burze historii, ani klęski żywiołowe. Największą powódź odnotowano w latach 1736-1737, kiedy to po zalanych wodą ulicach pływały pstrągi. Stąd też wizerunek ryby znalazł się w herbie Lubawki.

Nad miastem górują dwie budowle: kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny oraz ratusz. Kościół pochodzący z XIII w., został gruntownie przebudowany w latach 1605-1615 i 1735-36. W jego barokowym wnętrzu na uwagę zasługuje wspaniały, ogromny ołtarz architektoniczny z obrazem przedstawiającym „Ucieczkę

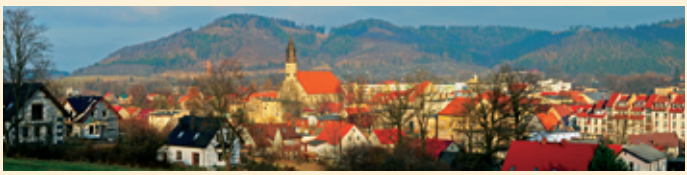

grzeszników" przypisywanym F. A. Schefflerowi. Przed kościołem stoi barokowa kolumna z figurą Świętej Barbary, a obok znajduje się interesujący architektonicznie budynek plebanii, pochodzący z początku XVIII wieku. Centralną część pięknie odrestaurowanego, klasycznie czworobocznego rynku, zajmuje okazały ratusz.

Wzniesiony w latach 1723-26 przez F. A. Hammerschmieda, był kilkakrotnie przebudowywany. W narożniku ratusza znajduje się piękna rzeźba Jana Nepomucena z 1727 r. Warto zwiedzić także barokowy kościół p.w. Świętej Anny (centrum miasta) oraz kościół wiejski p.w. Świętego Krzysztofa (Podlesie), który należy do nielicznych w Europie Środkowej, kościołów reprezentujących kult „Czternastu Wspomożycieli". Wybudowany w latach 1685-86 przez M. Urbana posiada przepiękny strop, przykryty polichromowanym belkowaniem oraz kasetonowy sufit.

Od kilkunastu lat miasto intensywnie rozwija bazę turystyczną. Na stokach Świętej Góry działa centrum narciarskie (trasy zjazdowe i biegowe), na Kruczej Skale posadowiona jest, jedna z największych w Polsce, naturalna skocznia narciarska. W okolicy miasta wyznakowane są cztery ścieżki dydaktyczne, kilka tras rowerowych oraz szlaki turystyki pieszej.

Lubawka

Lubawka is a town with documented history reaching back to the XIII century, and acquired its urban rights from the hands of Świdnica-Jawor prince, Bolko I in 1292. The town's history was constantly connected with Cistercian monastery activity from Krzeszów (until 1810 - the date of the monastery's secularization). The history of Lubawka is convergent with Silesia's history, which was possessed by a Polish crown (until 1392), a Czech crown, the Habsburg Monarchy and even once belonged to Prussia. The town was not protected from a stormy history and natural disasters. The biggest flood was documented in 1736-1737, when trout were able to swim where the streets stood. Since then the image of the trout has appeared on Lubawka's crest.

Above the city rise two buildings: the Church of the Virgin Saint Mary's Rapture and City Hall. The church, built in the XIII century, was thoroughly rebuilt between 1605 and 1615 and then between 1735 and 1736. On its baroque insides there is a wonderful and huge architectural altar with a painting presenting „The Escape of Sinners" by F.A. Scheffler. In front of the church there is a baroque column with a Saint Barbara figure, and next to it there is an architecturally interesting rectory building from the beginning of the XVIII century. The central part of the beautifully renovated, classical quadrilateral old market, is a magnificent City Hall built between 1723 and 1726 by F.A. Hammerschmied and then fairly rebuilt throughout the years. In the corner of City Hall there is a Jan Nepomucen sculpture from 1727. There is also a baroque Church of Saint Anna (center of the town) and a rural Church of Saint Krzysztof (Podlesie), which belongs to a few churches in Central Europe representing the cult of „The Fourteen Martyrs". Built between 1685-86 by M. Urban, the church has a beautiful ceiling covered with polychromic blocks and coffers.

For several years the town has been intensively developing its tourist base. On the slopes of Saint Mountain there is a skiing center (downhill and cross country skiing trails). Raven's Rock has one of the biggest natural ski jumps in Poland. Located in the town area there are four marked educational, biking and hiking trails.

Marciszów

To jedna z największych wsi w regionie, pochodząca z XIV wieku. W XV w. właścicielami Marciszowa był rycerski ród von Zedlitzów. Epitafia tej rodziny możemy podziwiać na ścianach, pochodzącego z XIV stulecia, kościoła p.w. Świętej Katarzyny. Warto tu także zwiedzić neoklasycystyczny kościół Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny.

Marciszów

Marciszów is one of the biggest villages in the region, coming from the XIV c. During the XV c. the owner of Marciszów was the knightly lineage of von Zedlitz. Epitaphs of this family are located on the walls of Saint Katarzyna Church, dated back to the XIV c. The Church of Immaculate Heart of the Saint Mary is also worth paying a visit.

Przełom Bobru

Położony u podnóża Wapiennego Zbocza między Ciechanowicami i Janowicami Wielkimi, zachwyca swym pięknem szczególnie jesienią, gdy błękit wody kontrastuje z czerwieniami i brązami przebarwionych koron buków. Przełom można

podziwiać zarówno z „poziomu wody"- docierając w jego pobliże rowerem lub pieszo (szlakiem żółtym z Marciszowa) jak i „z lotu ptaka" (wiadukty) - wsiadając w Marciszowie do pociągu w kierunku Jeleniej Góry. Należy wysiąść w Janowicach Wielkich i wrócić szlakiem żółtym.

Przełom Bobru (The Bóbr River Gorge)

Located at the foot of a limestone slope between Ciechanowice and Janowice Wielkie, Bóbr River Gorge fascinates with its beauty, especially in autumn when the azure of the water contrasts with the redness of the discolored crowns of beech trees. The river gorge can be admired from „water level" while bicycling or hiking (by the yellow track from Marciszow), or from „bird's eye view" by taking the train to Jelenia Góra and getting out in Janowice Wielkie and finding your way back onto the yellow track.

Rezarwat „Kruczy Kamień"

Leżący ok. 2 km na południe od Lubawki, na zboczu Kruczej Skały, rezerwat przyrody należy do grupy rezerwatów krajobrazowych. Powierzchnia 10,21 ha obejmuje interesującą formę intruzji porfiru w skały osadowe. Skalne urwisko wznosi się na wysokość ok. 150 metrów ponad dno doliny. Na skalnym podłożu wykształciła się cienka warstwa gleby szkieletowej, dająca grunt pod rozwój lasu o składzie gatunkowym zbliżonym do pierwotnej roślinności tych obszarów. Poza świerkami rosną tu buki, brzozy, jawory, dęby, jarząby pospolite i wiązy, a z krzewów leszczyny, róże alpejskie, irgi oraz bzy czarne. Z roślin będących pod ochroną występują tu konwalia majowa, naparstnica zwyczajna i lilia złotogłów. Z punktu widokowego na szczycie Kruczej Skały roztacza się wspaniała panorama Kruczej Doliny, Bramy Lubawskiej i Karkonoszy. W okolice rezerwatu prowadzą zarówno szlaki turystyki pieszej (w tym ścieżki edukacyjne), jak i trasy rowerowe.

Rezerwat „Kruczy Kamień" („Raven's Rock" Reserve)

Located approximately 2 km south of Lubawka on the hillside of the Raven's Rock, this nature reserve belongs to a group of landscape reserves. Stretching over an area of 10.21 hectare the reserve encompasses land with interesting form of intrusion of porphyre into sedimentary rocks. A rock cliff rises 150 metres high above the bed of the valley. On a rock base a thin layer of skeletal soil was formed providing foundation for the development of a forest of species composition resembling the original flora of these terrains. Apart from spruce you will also find here beech, birch, sycamore, oak, mountain ash and elm, as well as shrubs such as hazel, alpine rose, cotoneaster and black elder. Some of the protected species include among others lily of the valley and martagon lily. From the vantage point on hilltop of the Raven's Rock there is a magnificent panorama of Krucza Valley, the Lubawska Gate and the Karkonosze Mountains. Both, hiking trails as well as bike routes will take you in the vicinities of the reserve.

Mladé Buky (Republika Czeska)

To górskie miasteczko leży w majestatycznych Wschodnich Karkonoszach u podnóża góry Piekielny wierch (Pekelský vrch). Niewielka miejscowość znajduje się niespełna 30 minut jazdy od przejścia granicznego w Lubawce i mniej niż dwie godziny drogi od Pragi. Ze względu na położenie geograficzne i górski charakter tutejszych terenów, oferuje ona wyśmienite warunki do rodzinnego wypoczynku. Stanowi także wymarzone miejsce dla narciarzy, zarówno początkujących jak i zaawansowanych, kusząc brakiem tłumów na stokach.
Pierwszy wyciąg narciarski został wybudowany przez mieszkańców już w 1959 roku, jednak w ciągu ostatnich kilku lat na Pekelskim vrchu powstał nowoczesny kompleks narciarski, którego dewizą są usługi na najwyższym poziomie. Kompleks oferuje duży bezpłatny parking, siedem wyciągów narciarskich o różnej długości i stopniu trudności, rampę dla snowboardzistów, snowpark, sztuczne naśnieżanie i oświetlenie nartostrad. Kompleks dysponuje też dwoma wyciągami dla dzieci i początkujących (Krteček i Rosnička). Na miłośników narciarstwa biegowego czekają przygotowane trasy o długości ponad 5 km z cudownymi panoramami Karkonoszy, które łączą się z Magistralą Karkonoską (71 km) prowadzącą od Harrachova do Žacléřa.

Mladé Buky są jednak piękne nie tylko zimą. W sezonie letnim i wiosennym zapraszamy do korzystania z licznych tras rowerowych i szlaków turystycznych oraz uroków Karkonoskiego Parku Narodowego. W upalne dni koniecznie odwiedzić musicie „Świat Baldy" wodny plac zabaw dla dzieci i dorosłych, który składa się z różnych elementów związanych z wodą (korytek, młynków, śluz, ślizgawek i zjeżdżalni). Tuż obok znajduje się letni tor saneczkowy. Miłośników golfa zainteresuje 18-dołkowe pole najwyższej klasy, które doskonale wkomponowane w górski krajobraz, zachwyca widokiem na Czarną Górę, Śnieżkę, Vraní vrchy i Zvičinę.

This mountain town located in the majestic Eastern Karkonosze at the foot of the Pekelský vrch mountain. The small town is a 30-minute drive from the border crossing in Lubawka and two hours from Prague. Due to its location and the character of the local areas, it offers excellent conditions for family recreation and is a perfect place for skiers, both beginners and advanced, seeking peace and lack of crowds on the lifts.
The first ski lift was built already in 1959, but in recent years a modern ski complex was developed at Pekelsky vrch, the motto of which is offering top-quality services. The complex offers free parking, seven ski lifts of varying length and difficulty, a ramp for snowboarders, a snow park, snowmaking and lighting of ski runs. The complex also has two ski lifts for children and beginners (Krteček and Rosnička). Cross-country skiing enthusiasts will find routes with a length of over 5 km with wonderful panoramas of Karkonosze. They connect with the Krkonoše Mountain Route (71 km) leading from Harrachov to Žacléř.

Mladé Buky is beautiful not only in winter. In the summer and spring season, we invite you to use the cycling routes, hiking trails and the charms of the Krkonošský National Park. On hot days, you must visit the "Balda World" - a water playground for children and adults, which consists of water-related elements (trays, mills, sluices, slides and slides). There is a summer toboggan run right next to it. Golf fans will be interested in the 18-hole field of the highest class, which perfectly blends in with the mountain landscape, and enchants with the view of Czarna Góra, Śnieżka, Vraní vrchy and Zvičina.

Klub golfowy Mladé Buky / Golf Club

Świat Baldy / Balda's Kidpark

Skipark "Areál Mladé Buky"

Więcej przydatnych informacji na stronach
For more information, please visit:
www.obecmladebuky.cz
www.areal-mladebuky.cz
www.mladebuky.com

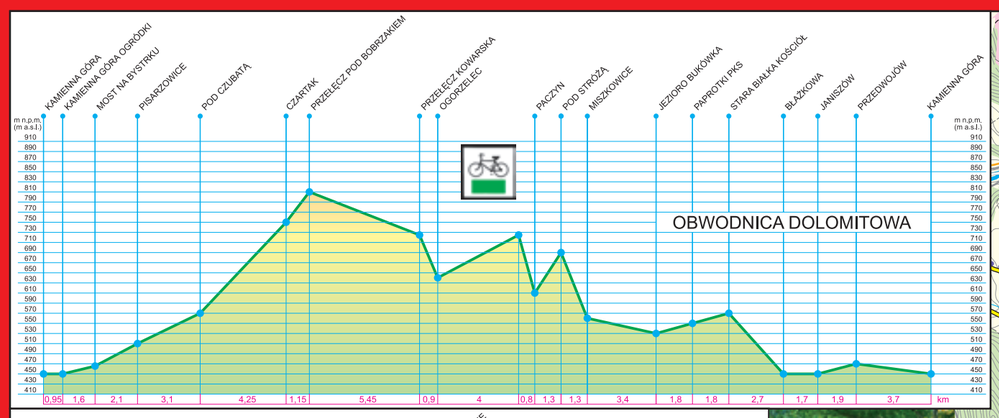

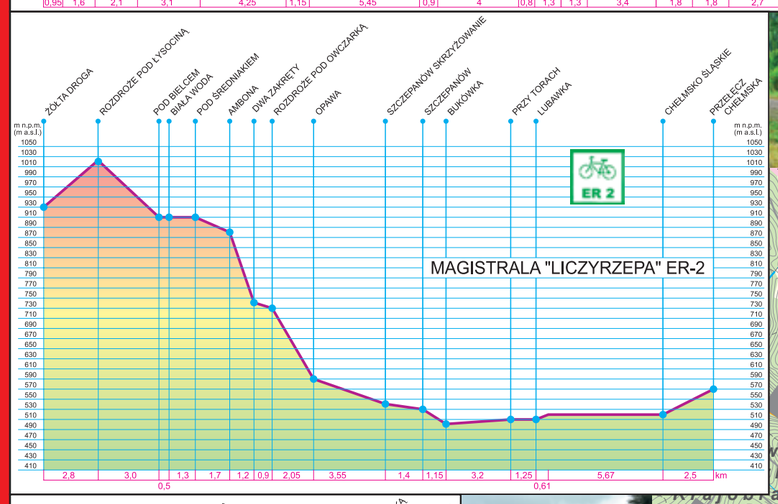

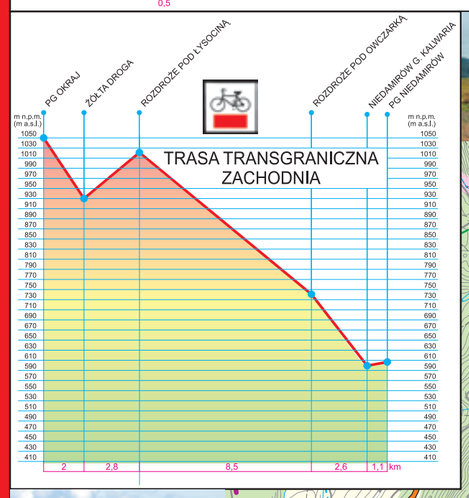

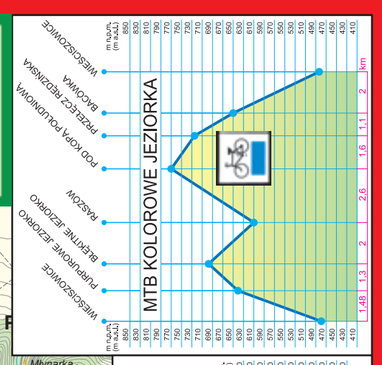

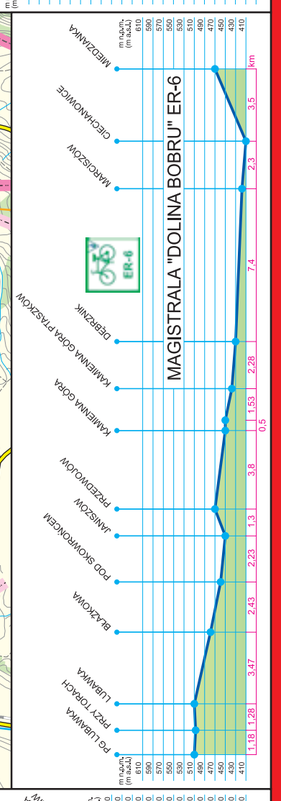

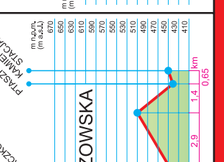

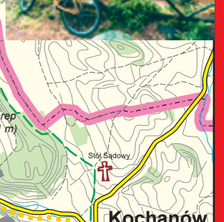

LEGENDA *LEGEND*

SKALA 1:55 000

- granica państwa *national border*
- przejście graniczne, turystyczne *border crossing, for tourists*
- granica powiatu kamiennogórskiego *border of the Region of Kamienna Góra*
- drogi główne *main roads*
- drogi polne, ścieżki *dirt road, cart track, foot path*
- znakowane szlaki piesze *marked tourist path*
- trasy rowerowe *bicycle route*
- wyciąg narciarski *ski-lift*
- lasy *forests*
- punkt widokowy *view point*
- planowana wieża widokowa *planned lookout tower*
- szczyt (wysokość: m n.p.m.) *summit (altitude: m a.s.l.)* — Chełmczyk (766 m)
- Ekomuzeum Tkacze Śląscy *Ecomuseum "The Weavers' Housing Complex"* — ET
- Ekomuzeum Wapienniki *Ecomuseum of lime kiln* — EW
- pomniki średniowiecznego prawa *penitential crosses*
- figury św. Jana Nepomucena *the sculptures of St. John Nepomucene*
- kościół *church*
- Zielone Domy Porta Lubavia *agro eco tourism Porta Lubavia*

H hotel *hotel*; inne noclegi *other lodging*; P parking *parking*; ośrodek zdrowia, szpital *health center, hospital*; S serwis rowerowy *bicycle service*; poczta *post office*

PŘEKRAČUJEME HRANICE PRZEKRACZAMY GRANICE 2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

EUROREGION neisse-nisa-nysa

Projekt pt.: „Poprawa dostępności i rozpoznawalności atrakcji turystycznych gminy Kamienna Góra" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program INTERREG V-A Republika Czeska - Polska na lata 2014-2020) oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa.

ISBN 978-83-62893-24-9 (komplet przewodnik i mapa)